

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi és
Telefon: Automata 294-52.)

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam, 48. szám.

1933. november 26.

Az „irányító gazdálkodás“

A magyar mezőgazdáknak a létért való küzdelemben nevezetes napja az október 7-ike. E napon állott fel az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nagytermében vitéz Purgly Emil ny. földművelésügyi miniszter. Vázolta azt a kínos helyzetet, melyben a magyar gazda vergődik. Egy évtized óta reméli, hogy sorsa jobbra fordul, de már-már oda jutott, hogy elvesztette bizalmát a jobb jövőben. Ebben a kétségbeejtő hangulatban, mint mentőgondolatot, az úgynevezett irányító gazdálkodás eszméjét vetette fel.

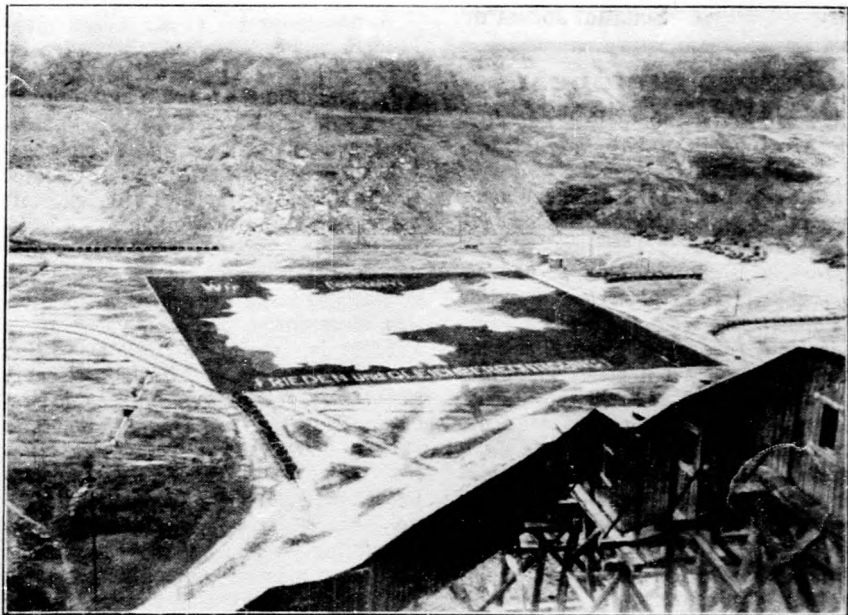
Súlyos veszteségek forrása volt ugyanis a multban az a körülmény, hogy gazdaközönségünk nem volt tájékozódva aziránt, milyen terményeket, milyen időben, milyen mennyiségben lehet elfogadható áron értékesíteni. Így állott elő például az a helyzet, hogy míg előbb mákból annyit se termeltünk, amennyit a magyar piac felvett, addig 1933-ban ugrásszerűen 1000 vagon termeltek a gazdák s így ez most semmi pénzben se értékesíthető. A tavasz és nyár folyamán Bécs minden héten és nagy áron vett volna át 2000 hizott sertést, de mi csak 800 darabot tudtunk neki küldeni; szeptember óta pedig hetenkint 20.000—30.000 hizott disznó keres vevőt, de nem talál. E tájékozatlanságnak és a termelés szervezetlenségének következménye az, hogy a gazda némely termékét egyáltalában nem tudja eladni, vagy pedig kénytelen oly potom áron elvesztegetni, amivel még a termelési költség se térül meg. Viszont más termények előállításával nem foglalkozunk, melyekre az országnak szüksége

volna s így ezeket nagy áldozatok árán megszerzett idegen valutával kell behozni.

Elsősorban ezt a hibát akarja orvosolni az irányító gazdálkodás, olyképp, hogy kijelöli előre a mennyiséget, melyet értékesíteni lehet, s így megvédi a tömegeket attól, hogy — saját vesztlükre — nagyobb mennyiség termelésére fordítanak munkájukat és földjüket.

Az értékesítés tekintetében is döntő lépések várhatók. Így az irányító gazdálkodás vezérkara előre megállapodik idegen állammokkal (például legközelebb Né-

metországgal a lenmagot illetőleg), hogy mekkora mennyiségnek milyen áron való átvételére kötelezi magát. Kiterjeszti tehát a mozgalom azt a munkát más terményekre is, melyet a cukorrépánál, a szesznel, a dohányynál már eddig folytatott. E termények termelői ugyanis már a mult években egységesen alkudtak a cukorgyárakkal, a szeszpiaccal, a dohánybevéltő kincstárral. És az eredmény? Az, hogy e termékek termelése jövedelmező is maradt. Bizton hisszük, hogy az irányító gazdálkodás hatása ilyen lesz a többi gazdasági termékeknél is.

Óriástérkép mészből.

A térkép nagysága 7000 négyzetméter; Németországot és a német békeszerződés sérelmes területi rendelkezéseit ábrázolja. A térkép felírása: „Békét és egyenjogúságot követelünk.“ A térképet egy Berlin melletti mészbányában helyezték el.

Az is megállapítást nyert, hogy a termékeket feldolgozó gyárak és az értékesítést lebonyolító magánvállalatok rideg önzéssel folytatják üzleteiket és az elért haszonból nem voltak hajlandók juttatni a tönk szélére jutott, az anyagi gondok terhétől leroskadt, a kétségbeesés hullámaiban vergődő gazdáknak.

Az irányító gazdálkodás mozgalmában a gazdák tömege tudatára fog ébredni erejének és „Kartelt a kartelek ellen, szegyet szegyet!” jelszavakkal meg fog ütközni a gazdanyomor lelketlen vámszedőivel. A gazdatársadalom saját szerveivel veszi kezébe az értékesítést, ha a kereskedelem és gyáripar részéről kellő előzékenységet nem tapasztal.

Az irányító gazdálkodás vezérferfiainak szociális érzéke biztosítja azt, amit ők mindig és mindenütt hangsúlyoznak, hogy itt a nagy- és kiscgazdák együtt és egymásért harcolnak. A falu társadalmának hivatásos szószólói tényleg ott is vannak a mozgalom végrehajtóbizottságában s így éberben őrködnek továbbra is, hogy a kiscgazdatársadalom e mozgalom áldásaiban éppugy részesüljön, mint a nagy- és középbirtokosok, hogy ez a mozgalom a gazdatársadalom minden rétegét egyenlően ölelje fel és az elérhető árat megkapja mindenki, kicsi és nagy egyformán.

Schandl József dr.

A 60 éves Budapest

A múlt héten ünnepelték hat évtizedes jubileumát annak, hogy Budából, Pestből és Óbudából Budapest székesfőváros lett 1873 őszén. A nevezetes jubileum alkalmából Sipőcz Jenő dr., Budapest székesfőváros polgármestere, a „Budapest Hírlap”-ban vezércikket írt, amelyben azt mondja: „Az öncélú nemzet értse a maga fővárosát, de a főváros is fogadja szívébe a feltámadáshoz, a nemzeti megújodáshoz vezető igéket.” Gömbös Gyula miniszterelnök pedig a Nemzeti Egység Pártja fővárosi zászlóbontásán a következőket mondotta: „A vidéki szervezetek, velem együtt, a magyar fővárostól rengeteg sokat kívánnak. Elismerik a főváros vezetészerepét politikai, gazdasági, kulturális szempontból, de azt kérik tőle, velem együtt, hogy legyen izig-vevíg magyar. Nekünk olyan fővárosra van szükségünk, amely teljesen beleilleszkedik a nemzet történelmi feladataiba.” Ha ebben a két illetékes nyilatkozatban kifejtett óhaj megvalósul, akkor „Budapest ilyen jelentőséggel

áll az idők kapujában, a magyar világváros a magyar jövőt képviseli” — ahogy a polgármester ur kifejti. De csakis akkor... Amit teljes mértékben remélünk...

BELPOLITIKA

Az iparosság csatlakozott a Nemzeti Egység Pártjához

November hó 15-én a kézművesiparosok száztáru küldöttsége kereste fel Gömbös Gyula miniszterelnököt és bejelentették a Nemzeti Egység Pártjához való csatlakozásukat. A miniszterelnök megleghangu beszédében üdvözölte a kisiparosok lépését. A párt az iparos szakosztályon belül speciális ágazatot alakít a kisiparosság érdekeinek ápolására, a kereskedelmi miniszter pedig a legközelebbi minisztertanácson előterjeszti a kisiparosság sürgős kéréseit.

Képviselőház

Majdnem egyhónapos szünet után, november hó 16-án ült össze a képviselőház, hogy megkezdje őszi munkáját. Az első ülés — fájdalom — nem a munka jegyében folyt le. Turchányi Egon képviselő, aki időközben kilépett a független kiscgazdapártból, hosszasan ismertette az Ibusz-Trettina ügyet és összeférhetlenségi bejelentést tett maga és Eckhardt Tibor, a független kiscgazdapárt vezére ellen. Gömbös Gyula miniszterelnök is felszólalt és felszólította Turchányi képviselőt, forduljon ügyével a bírósághoz.

A november hó 17-iki ülésen megkezdtek a gazdatartozások rendezésével kapcsolatos egyes hitelműveletekről, valamint az egyes közmunkák költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A vita során Marschall Ferenc a javaslatot elfogadta és elismerőleg nyilatkozott róla. Nem titkolta azonban azt a meggyőződését, hogy a rendeletben szereplő kamatok még mindig magasak a mezőgazdaság teherbíró képességéhez viszonyítva. Fel kell vetni azt a kérdést is, vajjon a tizenötötörösnél kevésbé megterhelt birtokoknál nem mondják-e fel a rövidlejáratu hiteleket? Javasolja, mondják ki, hogy ha ezek a birtokosok a kamat- és tőkétörlesztést rendszeresen fizetik, kölcsöneiket a rendelet hatályának idejére ne lehessen felmondani. Kimondandónak tartja, ha az adós kimutatja azt, hogy más vagyona nincs, mint amit végrehajtás alá vontak, akkor a perköltségekben nem marasztalható el. Az új gazdavédelmi törvény, szerinte, a szó legideálisabb értelmében honvédelmi törvény. Hadházy Ferenc a törvényjavaslatot elfogadta.

Ezután Kállay Miklós földmivélségi miniszter válaszolt a tejrende-

lettel kapcsolatban elhangzott kifogásokra. A miniszter kijelentette, hogy az ország állattenyésztése áll vagy bukik a tejtermelés értékesítésével. Tudjuk, hogy hány tíz- és tízezer gazda létalapja a tejtermelés, tudjuk, hogy Budapesten ötezer kiskereskedő árulja a tejet s mindezeknek létérdekét érinti, hogy ötszáz milimári behozhatja-e, vagy sem Budapestre a „betörő” tejet. A budapestvidéki gazdák tejtét hajlandó átvenni 16.5 filléres áron és a tejrendelet minden körülmények közt végrehajtja.

VILÁGKRÓNKA

Genfben a leszerelési értekezlet elnöki tanácsának tagjai az elmúlt héten megbeszéléseket folytattak. Hír szerint a leszerelési értekezlet december hó 4-ére összehívott ülését január elejére fogják elnapolni, tekintettel arra, hogy a Németország távolmaradásával előállott helyzet még mindig nem tisztázódott.

Németország és Lengyelország közvetlen tárgyalásokat kezdett egymással, hogy politikai problémáikat tisztázhassák. A két egymással szembenálló félnek közvetlen megbeszélései jó hatást keltenek a világ közvéleményében.

Amerika és Oroszország megegyeztek egymással. Elhatározták, hogy a rendes összeköttetést felveszik egymással és kölcsönösen nagyköveteiket küldenek ki egymás fővárosába. A megegyezést gazdasági megállapodások egészítik ki.

A Sir Robert Gower vezetése alatt megalakult magyarbarát angol képviselők csoportja november hó 21-én ismét betérjlesztette a parlamentben a trianoni béke módosítását sürgető javaslatot. A javaslatot körülbelül 200 képviselő írta alá, az összes képviselők egyharmada. A csoport minden sulyát latba veti, hogy a javaslat mielőbb a Ház ügyrendjére kerüljön.

Romániában a nemzeti földmivélpárt uralmát felváltotta a liberális párt. Az új miniszterelnök Duca György. Külügyminiszter továbbra is Titulescu. A király a parlamentet feloszlatta. A képviselőválasztásokat december hó 20-án tartják meg.

300 gazdát perel egy fővárosi nagy bank

A murakereszturi földek vételhátalékát egyszerre perli egy fővárosi nagy bank. Mintegy 300 gazda ellen indult per s ezzel az ügygel Zala megye közigazgatási bizottsága most foglalkozott. Feliratot intéztek a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a gazdavédelmi rendelet keretében segítsenek az érdekelt gazdákon.

Álljon össze 3 millió gazda és diktálja az árakat!

»Ragaszkodom ahhoz, hogy minden magyar föld, ami megmozdul, kispazdák kezébe jusson« — Kállay földművelésügyi miniszter beszéde és legközelebbi programja

Az Országos Mezőgazdasági Kamara november hó 15-én Budapesten, a Nemzeti Munkahét keretében, ülést tartott. A gyűlésen megjelent Albrecht királyi herceg, Kállay Miklós földművelésügyi miniszter, Mayer János ny. miniszter, Somssich László gróf, Schandl Károly, Mutschbacher Emil, Sztranyavszky Sándor, Buday Barna, Marschall Ferenc, Koós Mihály, Konkoly-Thege Sándor és még számosan.

Három gazdakivánság

Hoyos Miksa gróf elnök először a megjelent vendégeket üdvözölte, majd azt a nyilatkozatot terjesztette elő, amely a gazdatársadalom felfogását fejezi ki. A deklaráció szerint a magyar mezőgazdaság is hitvallást tesz a nemzeti öncéluság mellett. A deklaráció három pontban foglalja össze a gazdatársadalom kívánásait. Az első pontban szükségesnek tartják a gazdák a közterhek arányosítását, az ipari árak és a mezőgazdasági termékek árai között fennálló aránytalanság megszüntetését, végül a már megtett első lépés után a mezőgazdaság hiteléletének, nevezetesen a multból származó eladósodás kérdésének további gyökeres rendezését. A kívánások második pontja a mezőgazdasági termékek értékesítési oldalán, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok kiépítését tartja szükségesnek. A belső értékesítés szerint a szállítási költségek csökkentését, a helyhatósági díjak, vámok és közvetítési díjak kiküszöbölését, továbbá a szövetkezeti értékesítés előmozdítását sürgetik a gazdák, olyan rendszabályokkal együtt, amelyek a mezőgazdasági termények forgalmában a piacok rendszertelen ellátását és a termények árrombolását megszüntetik. A kívánások harmadik pontja a termelés tervszerű irányítását követeli, amelybe a kispazdák széles rétegeit is bele kell kapcsolni és olyan nemzetbirtokpolitika követését sürgeti, amely egészséges kis- és középbirtokok fejlődését mozdítja elő.

A miniszter beszéde

Ezután Kállay Miklós földművelésügyi miniszter szólalt fel.

— Az elnök ur — mondotta többek közt — méltányos kritikát gyakorolt és előterjesztései kivihetők. Nincs egyetlen pontja az előterjesztésnek, amelynek nem lennék tudatában. Amikor átvettem a minisztériumot, határozott programot adtam. Az év ele-

jét a külkereskedelmi kapcsolatok kiépítése foglalta le és ennek az évnek végén meg kellett történnie a gazdaadottságok rendezésének. Másik lépésem volt, hogy a magyar valutapolitikát beállítsam kivitelünk érdeke körébe a felárrendszerrel.

A miniszter ezután a kormánynak azokról az intézkedéseiről beszélt, amelyekkel egyes iparcikkek árait mérsékelte a szérumoktól egészen a rézgálicig. Elismeri, hogy ezek a mérséklések nem tulságosan nagyjelentőségűek, de mindenesetre 20—50 százalékos mérséklést jelentenek. Ezzel azonban nem tekinti elintézettnak a kérdést és nagyon örülne, ha minden iparcikknél ilyen árcsökkenést lehetne elérni. Felmerült itt az árak kérdése is. A kormány programjában benne van az is, hogy a közhatóságok terheinek oldalán megfelelő ármérséklést kíván elérni. Nem tud belenyugodni abba azonban, hogy a kérdést pusztán a termelési költségeknél fogjuk meg és elengedhetetlenül szükségesnek tartja a terményárak emelése tekintetében a leghatározottabb politikát. Ma jelszó az, hogy olcsón adjunk, mert akkor több lesz a fogyasztás. Véleményem szerint azonban ennek is korlátai vannak. Akik általában prédikálják a mezőgazdasági olcsóságot, azok el akarják a gazdák

Östermann Viktor tábornok,

a finn hadsereg főparancsnoka Budapesten. Balján: Kárpáthy Kamilló, a honvédség főparancsnoka áll.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

figyelmét terelni onnan, ahol a tulajdonképpeni segítség kínálkozik. Eppen ezért — folytatta a miniszter — tovább kell mennünk és a gazdaértékesítés és termelés megszervezését kell szem előtt tartanunk. Az úgynevezett irányított és magyar viszonyokhoz alkalmazott gazdálkodás tekintetében bizonyos intézkedéseket elkerülhetetlenül meg kell tenni, hogy a gazda a maga szervezetlenségénél fogva ne legyen kész prédája azoknak, akik meg vannak szervezve.

— És ha türelmetlen a magyar gazda — mondotta többek közt — én ezeknek a türelmetlen gazdáknak akarok elére állani. Jöjjön ellenem bármilyen támadás, nem tudom nyugodtan nézni azt, hogy a fogyasztókönység és a magyar gazda között az árak tekintetében olyan nagy diszparitás fejlődjön ki, mint amilyen ma megvan.

— Minekünk egy szervezett gazdálkodással kell szemben állanunk. Mert mit jelent a kartel? Három gyár összeáll és diktálja az árakat. Három millió gazdának kell összeállni és diktálni az árakat, mert eredményt csak így érhetünk el. A magyar gazdatársadalom megszervezésében a kamarának nagy feladatot kívánok juttatni, a magyar gazdákhöz azonban kéréssel fordulok: válasszák meg körzetenként vezéreiket, nem bánom, hogy kire esik a választásuk, de adott esetben azután menjenek az ő szava után.

— Osztom az elnök urnak azt a fel fogását, hogy ma rosszabb a helyzet, mint egy évvel ezelőtt volt és ezen a helyzeten segíteni is kívánok. Nyugodt lelkiismerettel állítom azonban, hogy a kormány és csekélységem nem mulasztott el a munkából semmit, amit megtehet. Kijelentem, hogy azt a programot, amit az elnök ur adott, magamévá teszem. De egyuttal bejelentem, hogy melyek azok a törvényjavaslatok, amelyekkel a parlament elé kívánok lépni a magyar mezőgazdaság érdekében. Ezek a törvényjavaslatok azonban nem azt jelentik, hogy ezekkel kimerült általános teendőink sora, hiszen ennek sorozata számtalan. Hogy az utóbbiakból csak egyet említsek: sürgősen

rendezni kívánom a különböző akcióhitelek ügyét.

A miniszter ezután felsorolta azokat a törvényjavaslatokat, amelyek rövidesen a Ház elé kerülnek.

A miniszter programja

— Először a magyar erdőtvény kerül a nyilvánosság elé. Ez a törvény rendszerbe foglalja az Alföldnek fával való betelepítését. Egy másik törvényjavaslat a magyar bortermelés, szőlőtermelés megszervezéséről, a mezőgazdaság kiépítéséről és a szeszkerdés rendezéséről szól. Törvényjavaslat készül az új magyar birtokpolitikáról és ezt a javaslatot még ebben az évben a Ház elé kívánom terjeszteni. Megjegyzem, hogy nem óhajtok ebbe a kérdésbe erőszakosan belenyulni, de ahhoz ragaszkodom, hogy minden magyar föld, ami megmozdul az országban, a kisgazdák kezébe jusson. Törvényjavaslatot szándékozom benyújtani a folyók-hajózhajózási tételéről és a Duna—Tisza-csatornáról. Sürgősen törvényjavaslatot terjesztek be, amely lehetővé teszi az engedélyezett és irányított mezőgazdasági rendszer bevezetését. Ennél a rendszernél a cukor és a dohánytermelés áll példaként előttünk. Törvényjavaslatot nyújtok be a mezőgazdasági érdekképviseletek kiépítéséről, illetve összevonásáról. Még ez évben rendezni kívánom a vásárok kérdését. Egységesíteni kívánom a gazdasági felügyelőségeket. Természetesnek tartom a tőzsdetörvény reformját, mert szükségesnek tartom, hogy a gabonatőzsdén a magyar gazdák szempontjai érvényesüljenek. Nagyon szükségesnek tartom a szövetségi törvény megreformálását és ezzel kapcsolatban a szövetségi termelés és értékesítés reorganizálását.

— Ezek a feladatok, amelyekben jövő évi munkásságom le fog folyni. Hogy mennyire tudom megvalósítani idevonatkozó céljaimat, az a gazdasági társadalom támogatásától függ.

Lelkes taps fogadta a földmivvelésügyi miniszter beszédét, majd Somsich László gróf felsőházi tag, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke szólalt fel s többek közt ezeket mondta:

— A magyar gazdasági társadalom mindazokban a kérdésekben, amelyek itt felmerültek, száz százalékig egyetemes és támogatja mindazt, amit az elnök és a földmivvelésügyi miniszter elmondott.

Az OMGE elnökének nagyhatású szavai után Mayer János ny. földmivvelésügyi miniszter, mint a Gazdaszövetség és Faluszövetség elnöke tette magáévá a gazdák kívánságait tartalmazó deklarációt, utána Hoyos Miksa gróf a határozati javaslatot elfogadottnak jelentette ki.

Gazdaadósok figyelmébe!

A gazdavédelmi rendeletről 32 oldalas, kitűnően összeállított, érthető nyelven megírt füzetet mellékelünk mai számunkhoz

Jelentjük olvasóinknak, hogy mai számunkhoz mellékelve, valamennyi előfizetőnknek megküldöttük a *Tudnivalók a gazdaadósok részére* című harminckétoldalas füzetet, mely népszerű formában magyarázza meg a gazdatartozások újabb szabályozása tárgyában kibocsátott 14.000—1933. számú kormányrendeletet.

A füzet a következő főbb fejezetekre oszlik:

A rendelet célja. — A védett birtokkal járó kedvezmények. — Ki kérheti a birtokának védetté nyilvánítását? — Hogyan kell a birtokot védetté nyilváníttatni? — Minden védett birtokot megillető fizetési kedvezmények. — Különös kedvezmény a nagyvesszesen felül eladódott védett gazdaadósok részére. — Mit kell fizetniük a tiz holdnál nem nagyobb birtokkal rendelkező gazdaadósoknak? — A tiz holdnál nem nagyobb védett birtokkal rendelkező gazdaadósok különleges kedvezménye. — Mik a rendelkezések azokra nézve, akiknek csupán házas beltelkük van? — A haszonbérlet jogi helyzete. — Mely követelésekre érvényesek a kedvezmények és a védelem?

— A kezes mikor veheti igénybe a védelmet? — Külön jutalom azoknak, akik soronkívül nagyobb tőketörlesztést teljesítenek. — Egyességi eljárás. — Minő kedvezmény illeti meg azt, akit elemi csapás, vagy hasonló károsodás ért. — Védelem a végrehajtási költségek szaporítása ellen.

Amint a fenti felsorolásból is kitűnik, a füzet teljes részletességgel és — ismét hangsúlyozzuk — érthető nyelven, példák segítségével ismerteti meg az olvasóval az új gazdavédelmi rendelet kedvezményeit és igénybevételük módját. A füzet kiadásáért és a gazdaközönség körében való elterjesztéséért teljes elismerés illeti meg a kormányt, mert csak így válik lehetővé, hogy az igénygyorsultak a rendelkezésben foglalt nagyjelentőségű kedvezményeket megismerve, azokat a maguk javára felhasználhassák. Nyomatékosan felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a füzetet gondosan és teljes alaposággal tanulmányozzák végig.

Végül jelentjük, hogy újonnan belépő előfizetőinknek is megküldjük a füzetet mindaddig, míg készletünkből futja.

Ki kapja meg a „Vasárnap Naptárt“?

Az a cikkünk, amelyben két héttel ezelőtt beszámoltunk a most készülő, 164 oldalas VASÁRNAP NAPTÁR-ról, rendkívül nagy figyelmet keltett olvasóink körében. Az érdeklődés indokolt is, mert tuzás nélkül megállapíthatjuk, hogy a VASÁRNAP NAPTÁR eddig megjelent tizenhárom évfolyamát minden tekintetben túl fogja szárnyalni az 1934-ik évre szóló, tizennegyedik évfolyam. Meg vagyunk győződve arról, hogy előfizetőink hűségét, kitartását és hozzájárulását, — legalább részben — viszonzni fogja karácsonyi ajándéknaptárunk, amely bőséges és nemes szórakozást nyújt, nélkülözhetetlen ismeretekkel szolgál és sok fontos kérdésben utbaigazít.

A VASÁRNAP NAPTÁR-ral kapcsolatban két félreértést kell eloszlatnunk.

Néhány olvasónk ugyanis azt az aggodalmát fejezte ki, hogy a VASÁRNAP NAPTÁR tartalma talán ugyanaz lesz, mint egy másik vállalat kiadásában megjelenő naptáré. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy ez az aggodalom teljesen alaptalan. A VASÁRNAP NAPTÁR független minden más naptártól, lapunk szerkesztésében és kiadásában lát napvilágot és természetesen olyan cikk- és képanyagot tartalmaz, ami másutt nem jelenik meg.

Hátralékos előfizetőink többen azt a kérdést intézték hozzánk, elvesztik-e igényüket a naptárra nézve abban az esetben, ha folyó évi december hó 15-ig nem lesznek képesek előfizetésüket rendezni? Válaszunk a következő: Naptárt csakis olyan előfizetőnek küldhetünk, akinek előfizetése folyó évi december hó 31-ig rendezve van. A rendezés határideje folyó évi december hó 15-ike. Aki tehát december hó 15-ig kiegyenliti a tartozását oly módon, hogy előfizetése az esztendő végéig rendezve van, karácsonyi számunkhoz mellékelve megkapja a naptárt. Annak azonban, aki december hó 15-ig nem tudja hátra-

A m. kir. földmivvelésügyi minisztérium 29.122/1933. számú engedélye alapján

fajtisztá szőlőajtványok és szőlővesszők olcsón beszerezhetők:

Kerékgyártó János telepén, Abasár-ujtelep, 615. sz. (Heves megye.)

lékos előfizetését rendezni, legnagyobb sajnálatunkra nem lesz módunkban naptárt küldeni. Ezzel azonban még nem veszítette el igényjogsultságát a hátralékos előfizető. Ha ugyanis később, december hó 15-ike után rendezel velünk szemben fennálló kötelezettségét, a naptárt a pénz

beérkezése után nyomban elküldjük címére. Az ajándéknaptárt tehát csupán egyetlen és jogos feltételhez kötöttük: az előfizetésnek az év végéig való rendezéséhez.

Kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy fentti közlésünkre szíveskedjenek tekintettel lenni.

A Faluszövetség gazdaijai Mussolini helyettesénél

A Vasárnap legutóbbi számában részletesen beszámoltunk a Faluszövetség gazdaiagainak olaszországi tanulmányutjáról. Megírtuk, hogy visszatérésük előtt Rómában jöttek össze, hogy látogatást tegyenek a fasiszta élet vezetőinél. Acerbo báró olasz földmívelésügyi miniszter üdvözlése után ugyanaznap délután Achilles Starace, a fasiszta-párt főtitkára, Mussolini helyettese, fogadta gazdaiifjainkat, akik Szekeres László dr. szövetségi főtitkár vezetésével tisztelegtek nála.

A fasiszta-párt előkelő római palotájában a kijelölt időben pontosan megjelentek gazdaiifjaink. Az ajtó előtt fasiszta áll őrt, keresztbe font karokkal. Egy kis ideig várakozunk. A szolgálattelvő fasiszta jelenti, hogy Mussolini helyettese kéri a Faluszövetség gazdaiifjait. Megnyílik az ajtó. Starace a fekete íróasztal mellől előre jön és szeretettel köszönti a „jövendő Magyarországot”.

Othonosan érezzük magunkat, hiszen e sorok írójának régi barátja és ismerőse a párt főtitkára. Fesztelesen megy a szó, minden formáság nélkül. Szekeres László főtitkár pár szóval olaszul megköszöni Starace nagy és értékes segítségét, hogy gazdaiifjainkat a fasiszta Itáliában elhelyezte. Starace maga köré gyűjti a fiukat és azt mondja:

— Ne csodálkozzatok azon, ha körülöttünk csupa ilyen fiatal embert láttok, mint ti vagytok, mert elvünk

az, hogy a fiatalok győzik legjobban egy megfiatalodott ország terheit.

— Szívesen és örömmel vártalak benneteket, mert hiszen a magyar földmivestársadalom kiküldöttei és valóságos uttörői vagytok. Hat hónapig itt tartózkodás alatt láthattátok, megismerhettétek azt a fasiszta szellemet, amely célkitűzésének tengelyébe a köteleességteljesítést és a hazaszeretetet tette. Közvetlen közelről láthattátok, hogy Itáliában mindenki megteszi köteleességét ott, ahol van, de tudatában van annak, hogy csak az a nemzet boldogulhat, amelynek népe fejelemmel és öntudatos-sággal követi elhivatott vezérét.

Jól esett hallanunk, amikor Mussolini helyettese azt mondta: Itáliának is érdeke, hogy Magyarország megerősödjék.

Magyarországot nem lehet csak úgy egyszerűen felfalni!

— Igen — folytatta a fasiszta vezér — hiszen maga nagy vezérünk, a Duce, hivatalos helyről már többször tudtára adta a világnak, hogy a békeszerződések nem örökkévalók és a világ, legfőképpen Európa érdeke is az, hogy Magyarországnak jobb sorsa legyen. De a történelem szükségessége is azt igazolja, hogy a nemzeteket nem lehet csak egyszerűen letörölni az élet táblájáról, mert ma a tömegek idejét éljük, amikor sokszor azok elhatározása ad

irányt, még az államok jövő berendezkedéseinek is.

— Ma a fasiszta Itáliában mindenki tudja és érzi, hogy Magyarországot azért, mert kicsi, nem lehet csak úgy egyszerűen felfalni, hiszen ennek a nagyszerű népek elhivatottságát ezeréves történelme bizonyítja. És mi fanatikus hittel hisszük, hogy Mussolini, akit az isteni gondviselés küldött nemcsak nekünk, de a magyaroknak is, megtalálja az utat a beteg Európa megmentésére is.

— Csodálatos hasonlóság van nemzeteink között. Mindketten legyőztük a bolsevizmust és rendet teremtetünk. Legfontosabb feladatunk azonban az ifjuság, a nemzet és falu megszervezése a fasiszta erkölcsi szellemében. Éppen azért nagyon örülök, hogy a jövendő magyar gazdatársadalom irányítói itt a helyszínen ismerhették meg a mi földműves népünk gondolatvilágát, hazaszeretetét és munkakészségét. De láthatták azt is, hogy nagy gondot fordítunk a vallás és a jellem kiművelésére is.

Végzeteszerű hasonlóság van az olasz és a magyar között

— Igen — folytatta lendülettel és emelkedettséggel a fiatal vezér — mert felismertük az értelmi színvonal emelésének szükségességét és rájöttünk arra, hogy az állam pillére csak öntudatos polgár lehet.

— De még egyet hozzászerek fiaim. Ma minden olasz tudja már, hogy azon a helyen, ahová a történelem Magyarországot állította, fényesen meg is állotta a helyét, mert évszázadokon át a nyugat védőbástyája volt, a kultúra és a civilizáció megmentője a fenyegető török veszedelemmel szemben. A nagy világegyetem után újra a kölcsönös megértés hatotta át a magyar és olasz lelkeket, amit azonnal tapasztal mindenki, ha Itália és Magyarország földjére lép.

Noszvaji (balról) és bükkzsérci (jobbról) mezőgazdasági munkások a Zichy-ujfalusi uradalomban (Féjermegye), az idénymunka befejezése után.

Azt üzenem, fiaim, rajtatok keresztül a magyar nemzetnek, hogy végzet-szerű hasonlóság van az olasz és magyar sors között és a magyar és olasz nép lelkének újra össze kell kovácsolódni, mint a múltban.

Majd egészen nekitüzesedve mondta:

— Vigyétek el fiuk üzenetemet falvaitokba a magyar földműves-millióknak, hogy nagy nyomorúságban is dacos akarattal és hittel dolgozzék a jövőért azzal a tudattal, hogy vannak nemzetek, amelyek megértéssel figyelik nemes hazátok sorsát.

Mussolini helyettese ezután beleszólt a beszédjébe és megindult velük, hogy a lent várakozó tizezres tömegnek bemutassa a magyar gazdaságát. Utközben a terem közepén végig futó nagy asztalról levette Mussolini legújabb fényképét és ragyogó szemekkel, örömteli arc-csal mutatta nekünk:

— Nézzétek ez egy ember! — és odaajándékozta a képet azzal, hogy: — Vigyétek a képet haza, de vele együtt azt a szellemet is, melyet nagy vezérünk teremtett meg!

Amikor kijöttünk az örök város utcáira, a harsogó és tomboló élet közepette úgy éreztük, hogy Nagy-magyarország felkelőben van!

(Sz. L.)

53 százalékra nyitott az agrárálló!

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület november hó 17-én választmányi ülést tartott. Mutschbacher Emil dr. igazgató vázolta a gazdák világhelyzetét, megállapította, hogy nálunk komoly tünet, hogy tavaly óta az agrárálló 33 százalékról 53 százalékra ugrott! Szerinte a gazdaadóság rendezése fontos, de nem ez a legfőbb tényezője a válságnak. Az OMGE azt kérte, hogy a végrehajtásokat és perléseket három évre halasszák el. Az új rendelet ezzel szemben kétévi haladékot biztosít, azonban csak a védett birtokoknak. További kamat-mérséklésre volna szükség, mert a legtöbb adós évente négyszer is váltót cserél, ami drágítja a hitelt. Attól tart, hogy a védett birtok rendszere kikapcsolja a birtokosokat a hitel-forgalomból.

Ormándy János mezőgazdasági kamarai igazgató szerint a bankok és ügyvédek szereplésével szemben a mezőgazdasági érdekképviseleteknek is befolyást kell biztosítani az adósságok rendezésénél. Farkasfalvy Farkas Géza árdiktátort sürget a kartelek hatalma ellen. Igazgatóssá kell tenni az adórendszer, egyenlően kell elosztani a terheket. Le kell építeni a túlméretezett autonómiákat és az állami adminisztrációt. Fiáth Tibor báró a konvertált adósságok rendezé-

sére hívta fel a figyelmet. Szomjas Gusztáv a magyar föld veszedelmét látja a körülöttünk lévő jelekből. Attól fél, hogy a föld kicsuszik a gazdák lába alól. Jelentéktelen adósságok duzzadtak meg s egész birtoktesteket vittek el! Elismeri, hogy a dobverés, ha egy kicsit későn is, de megállt. Hiába termelt 12 mázsa buza egy holdon, soha kevesebb bevétele nem volt a gazdának, mint az idén. Törley Bálint szólalt fel ezután és a mezőgazdasági munkások érdekeit tette szóvá. A napirend során Rege Károly dr. a védett birtokok szakszerű kezelésének és ellenőrzésének ügyét ismertette. Fabricius Endre örömmel emlékezett meg arról, hogy a dohány-beváltási árakat az idén nem csökkentették. Még néhány felszólalás után elhatározták, hogy az OMGE közgyűlését december hó 10-én fogják megtartani.

Végetért a Nemzeti Munkahét

November hó 15-én a Balatoni Társaság kiállítást rendezett, melyet Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter nyitott meg. Ugyancsak ezen a napon a Magyar Turista Szövetség rendezett diszközgyűlést, melyen megjelent és felszólalt Gömbös Gyula miniszterelnök is. — Diszközgyűlést rendezett ezen a napon a Baross Szövetség; az országos ügyvédtársadalmi szervezetek együttes ülést tartottak, a nőegyletek pedig kongresszusra ültek össze. — November hó 16-án a Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülése tartott kongresszust, sürgetve az orvosi numerus clausus bevezetését. — A Gyáripárosok Országos Szövetsége ugyanezen a napon tartotta kongresszusát, melyen felszólalt Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter, hangsúlyozva, hogy az iparcikkek árainak revíziója nem halasztható tovább. — A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége kongresszust tartott.

November 18-án a TESz örökös diszelnöke, Mussolini olasz miniszterelnök, tiszteletére ünnepi vacsorát adott. Gömbös Gyula miniszterelnök pohárköszöntőjében azt hangsúlyozta, hogy szívesen vallja Mussolinit mintaképének. Mussolini úgy a nemzetközi, mint a nemzeti kérdések vezetésében olyan felfogást vall, amellyel mi teljesen egyetértünk.

November hó 19-én, vasárnap délelőtt befejeződött a Nemzeti Munkahét. A TESz elnöksége, valamint a különböző kongresszusok elnökei tisztelegtek Gömbös Gyula miniszterelnök előtt, akit Baross Gábor, a TESz országos elnöke üdvözölt.

Gömbös Gyula válaszában hangsúlyozta, hogy olyan politikát hirdert, amely minden dolgozó magyar embernek a tisztas megélhetést, rendes ruhát és megelégedett családi életet

jelent. Azzal a gondolattal zárja a Nemzeti Munka-hetet, hogy hatalmas és figyelemreméltó lépést tettünk előre a nemzeti szolidaritás, a nemzeti öncélúság jegyében.

A miniszterelnök szavait harsány éljenzés követte.

A tejrendelet végrehajtása

A csempésztejt elhatalmasodása és ennek folytán a szabályozott tejforgalom nagyarányú csökkenése, végül az ipari tej arányának növekedése és a termelői tejára gyakorolt romboló hatása szigorú intézkedést vont maga után. A tejrendelet végrehajtásának nagyobb ellenőrzése november 20-án kezdődött meg Budapesten és mindazonban a tejtermelő központokban, amelyek Budapestre tejet szállítanak. A földművelésügyi miniszter erre vonatkozó plakátjait mindenütt kiragasztották, amelyek figyelmeztetik a termelőket és szállítókat, hogy az engedély nélkül szállított tejet a kánával együtt elkobozzák és akiknél ilyen tejet találnak, azokat meg is büntetik. Felhívta végül a földművelésügyi miniszter a tejtermelőket, hogy községenként alakítsanak értékesítő szervezeteket, s ha ilyenek már vannak, azoknak adják el a tejuket. A szövetkezetek minden tejet kötelesek fix áron — 15.5—16.5 filléres áron — átvenni. Ennél kedvezőbbet a termelők akkor sem kaptak, ha a falvakban a milimáriknak adták el a tejet. A milimárik kártalanítására literenként 20 pengőt, összesen 460.000 pengőt fizetnek ki egy alaptól, amelyet a tejvállalatok és a kontingenstulajdonosok adtak össze. Aki például eddig naponta 50 liter tejet hozott be, most egyszer és mindenkorra 1000 pengő kártalanítást kap. Kártalanítást csak olyan milimári kap, akinek más foglalkozása a tejkereskedésen kívül nincs.

Sürgős segítséget a tompaiak számára!

A tompai ugynevezett „közvagyon-birtok” helyzetéről és az ottani gazdálkodásról több felszólalás történt a múltban a képviselőházban. Koródi Katona János országgyűlési képviselő legutóbb nyilatkozatot tett, amelyben sürgős segítséget kér a tompai nép számára. A tompai lakosság a beruházások és a gazdasági válság következtében súlyos adósságokkal megterhelve sem adót, sem a föld törlesztési árát megfizetni nem tudja. Koródi Katona János azt kéri az illetékesektől, hogy a földárakat szállítsák le, a törlesztést tegyék hosszabb lejáratúvá, azokat pedig, akik kötelezettségüktől szabadulni akarnak, engedjék ki a kötelezettségből és hatálytalanítsák a szerződést.

Országos Zöldmező-Kongresszus

A Nemzeti Munkahét-tel kapcsolatban november hó 16-án tartotta az első országos zöldmező-kongresszust az Alföldi Zöldmező Szövetség. A kongresszust Teleki Mihály gróf, a Szövetség elnöke nyitotta meg, majd Pártos Szilárd dr. köszöntötte a TESZ nevében a kongresszust. Ezután Fabricius Endre dr. az OMGE nevében üdvözölte a kongresszust, majd Teleki Mihály gróf elnök tartott előadást, amelyben Trianonnak mezőgazdaságunkra gyakorolt hatását világitotta meg. Piukovich József tb. főszolgabíró, a Szövetség ügyvezető-alelnöke, a zöldmezőmozgalom lényegéről és jelentőségéről tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy az 1 millió 700.000 kat. hold legelő még a nemzeti jövedelem adatai sorában sem szerepel. Ezt a területet kell meghódítani a jövedelmezőbb mezőgazdasági kultúra számára. Legsürgősebb teendő a legelők és rétek feljavítása, a takarmányfeleslegek és hiányok nyilvántartása. Bizonyos reformokat kell bevezetni a hazai fűmagtermelés terén is. Mindezek érdekében dolgozik a zöldmezőmozgalom, amelynek egyik legfőbb célja mezőgazdasági termelésünk olcsóbbá tétele. *Hnilitschka* Antal gazdasági főfelügyelő a legelőgazdálkodás gyakorlati kérdéseiről, *Rigler* József igazgató pedig a zöldmezőgazdálkodásnak a hazai fűmagtermelésre gyakorolt hatásáról adott elő. *Szabó* Lajos a takarmánymagvak, a pillangónövények és lucernatermesztés jelentőségéről beszélt. *Bittera* Miklós az irányított gazdálkodás szempontjából világitotta meg a zöldmezőmozgalom fontosságát. Ezután a kongresszus tagjainak a felszólalásai következtek, majd *Lenk* Jenő miniszteri tanácsos fejtekte ki ezután elismerését a kongresszus munkássága iránt. Hangsúlyozta, hogy a zöldmezőszövetségnek, az állattenyésztő és tejellenőrző egyesületeknek, valamint a tejszövetkezeteknek szoros együttműködésben kell dolgozni.

A burgonyakérdés megoldása

Az ország étkezési burgonyatermeléséből évente kereskedelmi forgalomba kerülő burgonyamennyiségnek mintegy 40 százalékát Budapest fogyasztja el. Vitán felül áll tehát, hogy a Budapesten kialakuló burgonyaár a legnagyobb befolyást gyakorolja a kereskedelmi forgalomba kerülő egész burgonyamennyiség árára. Dacára ennek, ez a befolyás eddig nem érvényesült s a szélsőséges áralakulásnak minden gazda hátrányát látta. Különösen pedig azok a gazdák, akik Budapeستől nagy távolságra gazdálkodnak. Ugyanis a termelési költség nem áll arányban

azzal a teherrel, amit a nagyobb fuvardíj jelent. Az a gazda tehát, akit sorsa a fővárostól nagy távolságra vetett, nemcsak általában tulajdonosként áron kénytelen ugyszólván a föterményét tevő burgonyát eladni, de ez az alacsony ár még tovább csökken a kereskedő által felajánlott árnál is érvényesülő fuvardíj összegével.

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter a burgonyakérdés megoldásáról a következő nyilatkozatot tette:

— A különböző visszasságok megszüntetésén már hónapok óta fáradozom. Az egész idő alatt minden törekvésem oda irányult, hogy a burgonyánál olyan megoldást találjak, mely a gazdát megkülönböztetés nélkül jobb árhoz juttatja, de a kereskedői tevékenységet nem gátolja. Tisztességes hasznot biztosít és a főváros lakosságára nézve a burgonyaár emelését nem vonja maga után. A kérdés rendezése céljából az

érdekeltségekkel szinte szünet nélkül folytatott tárgyalások végére befejeződtek. A fővárosi burgonyanagykereskedők nagyon számottevő része egyesülésbe tömörült és vállalkozott arra, hogy az országnak a fővárostól 250 kilométeren túl fekvő területén termelt burgonyából is felszállt a jövő évi június 30-ig Budapestre legalább 30.000 tonna burgonyát. Kötelezte magát továbbá, hogy az Államvasutó által adott fuvardíjkezdvezmény mértékéig a termelőnek fizetendő árat nyomban felemeli.

— A fuvardíjkezdvezmény az országnak minden vidékére vonatkozik, amely Budapeستől 250 kilométernél távolabb esik. Az így biztosított fuvarmérséklés hasznának a termelő gazdákhöz való juttatása csak olyan módon volt biztosítható, ha a kereskedők megfelelő alakulásba tömörülve látják el a szóbanforgó területek-ről a fogyasztást.

Tizenötéves anyagyilkos diák

Sem kedvünk, sem helyünk ahhoz, hogy azt a borzalmas és megdöbbentő esetet, amely a sajtóorgánunkok óriás többségének meggondolatlan szenzációhajhászásából ma már nemcsak a magyar közvéleményt, de a világ nyilvánosságának nagyrészét foglalkoztatja, a legapróbb részletekig kitergezzük. Erős a meggyőződésünk, hogy e ténykedésünkkel helyrehozhatatlan károkat okoznánk. Mint ahogy okoznak - mindazok a lapok, amelyek ahelyett, hogy hasábjait a magyar boldogulás száz és száz felmerülő bajának orvoslására nyitnák meg, ennek a még érthetetlen és megmagyarázhatatlan bünténynek sötét és elkedvetlenítő szárait bogozzák, aminek mi semmi különösebb szükségét nem érezzük.

Mert az, hogy egy gyermek, aki még a tizenötödik évét sem töltötte be, aki előkelő családból származott, tudós és híres egyetemi tanár fia, akit tanítottak, éjjel, orozva a saját édesanyja fejét verje szét baltával, a mi hazánkban eddig még sohasem történt meg. És ezért hálát adunk a jóságos Istennek. Az édesanya, így ebben a formában, ahogy mi leírjuk, olyan fenséges és egyedül álló szó, hogy párja nem akad a világ egyetlen nyelvén sem. Csak a magyarban, ahol még az anya szó is elhagyják s csak az „édes“ marad meg a köznépi nyelven, amiben a hálás és vonzó szeretet minden kifejezése megzenésül.

Mi nem boncoljuk a fiatal *Zemplén* Dénes szörnyű tettének indító okait, nem kutatjuk a családi élet ismeretlen hányattatásait, amelyekből rémes tette fakadt, de módfelett megdöbbentünk és aggódo tekintetünk hideg kutatással siklik át a magyar falvak csendes házain, s feltör a sóhaj belőlünk: óh bár ne is hallanának azokban erről a kegyetlen valóságról!

Nem azért, mintha az édesanyát szerető, oltalmazó és mindenek fölé helyező falusi földmives ifjuság lélekének megméltetésétől tartanánk. Mi ezt a gondolatot eleve elutasítjuk magunktól. Hanem azért, mert a mai göröngyös életnek is vannak olyan mélységei, amelyeket a családi élet melege, tisztasága és meghittsége folytán nem tartunk kitergetni valóknak.

A család az ember társaséletének legkisebb, de egyben legszentebb közössége. Azért alakul isteni és emberi törvények szerint, hogy a gyermekeket, akik a frigykötésből származtak, felnevelje s ezzel az emberiséget örök rendeltetése és céljai felé vezesse. A szerelem tüzét, amely a házastársakat egymás karjába hajtotta, ha lankadni kezdene, a gyermekei iránt fellobbanó s mindig jobban izzó szeretet melegének kell felváltania. Az a házaspár, akinek gyermekei vannak, nem saját magáé többé, mert saját testükből s vérük-ből való gyermekeikért számadással tartoznak ember és Isten előtt az idők végtelenségéig. Éppen ezért vigyázniuk kell arra, hogy a családi élet semminő ok folytán el ne fajulhasson annyira, hogy a mostani esethez hasonló katasztrófa megismétlődhesse.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi
polgár tá-
borát erősíti!

Ismételjük, távol áll tőlünk még a gondolata is, hogy e feltevésünket a magyar földművelő családokkal hozzuk vonatkozásba, de a különös és megrázó esemény a mi hirszolgálatunkat sem kerülheti el s nem haladhatunk el szótlánul mellette.

Az arra hivatott bíróság ítéletet fog mondani a szörnyű gyilkosságot elkövetett urigyermekek ifju fölött s az ítélet indokolása bizonyára érthetőbbé és megmagyarázhatóbbá teszi a végzetes eltévelyedést, amelyek legfőbb szereplője talán nem is a gyermekkorú gyilkos lesz.

Mi nem vagyunk bírák, mi az egyszerű magyar földműves nép igaz és őszinte barátai vagyunk, akik, mint ennek a megdöbbentő és véres tragédiának szemlélői azt szeretnők, ha a magyar falvak egyszerű, józan és erkölcsös népe a mai nehéz és megpróbáltatásos időkben különös erőt és

okulást merítene ebből a szomorú esetből.

Az élet küzdelmei úgy is mázsás sulyokkal nehezednek reánk. A gyűlölet szennye mocskol bennünket, nehéz társadalmi viaskodások sebe mardossa tagjainkat. Egy erőnk marad lassan: a család tisztasága, összetartása, vállvetése. Az legyen erős, szilárd és megbonthatatlan! Ha gyengül az apa keze, erősödik a fiáé. Ha erőtlenedik az édesanya lába, fűrgébb a leányáé. Nincsen olyan baj, hogy egyváltással könnyíteni ne lehetne, ha az apa önmagát látja a fiában, az édesanyja a leányában, mindkettő pedig gyermekeiben. A magyar gyermekek pedig, hogy hosszú életű legyen a földön, ne csak imádkozza, hogy tiszteld apádat és anyádat, de cselekedje is, valameddig a jó Isten kegyelme engedi.

M. J.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Termeljünk-e buza helyett szójababot és lent?

A közelmúltban nálunk járt egy magasállású német államférfiu, ki azt a gondolatot vetette fel, hogy a magyar gazdák buza helyett termeljenek Németország számára szójababot vagy lenmagot.

Erre vonatkozólag kitűnő növény-nemesítőnknek, Székács Elemérnek véleménye a következő:

— Jól ismerem e növények termelési igényeit s azért óva intem gazdátársaimat attól, hogy nagyobb területeken indítsák meg e növények termelését, mielőtt meg nem győződtek, hogy viszonyaik közé e növények mennyire illenek bele és legfőképpen, hogy lehetségessé válik-e ezek termését biztos átvételi kötelezettség mellett előre megfelelő áron lekötni.

— A szójababot nagyobb uradalom magas zsir- és fehérjetartalma miatt helyenkint már eddig is termelték, merthogy eme kiváló tulajdonságainak fogva igen alkalmas az abrakkeverékek tápértékének feljavítására. A szója azonban hosszabb tenyészidéjű, mint szántóföldi babféléink és feltétlenül megkívánja a meleget úgy, hogy a késői fajták beérése kellő meleg hiányában kétséges. Ezidén még a korai fajták beérése is megkésett. Nálunk emiatt csakis a korai fajtáknak lehet jelen-

tőségük, amelyek — sajnos — kevesebbet szoktak teremteni, mint a késői fajták. Ma még igazán nem merném a gazdákat arra biztatni, hogy számottevő területen szójababot termeljenek.

— Ami pedig az olajlen termelését illeti, e téren inkább látok lehetőségeket. De igazi hasznót ez is csak akkor hozhat, ha a kaszált, vagyis nem kézzel kinyűtt és csépelet lenszalmát értékesíteni lehet. Ez utóbbira ma alig számíthatunk; de tekintettel arra, hogy a lenszalmának fűtőértéke a hazai szenekével versenyez, egyéb értékesítési lehetőségek hiányában kívánatos volna, ha a lenszalmát kis költséggel briketté sajtolnák s fűtésre használnák fel.

— Lenmagtermelésünk gazdaságos voltának kilátásai nagyon pónének, ha olajgyáraink nem hoznának be délamerikai lent, melyekben az olajtartalom kisebb, mint a nemesített magyar lenmagvakban. Ha lehetlenné tesszük a délamerikai behozatalt és a lenszalma felhasználásának kérdését megoldani sikerül, akkor termelhetünk lenmagot a gazdaságosság reményével. Természetesen így is megbízható alapot kell teremtenünk az átvételi ár tekintetében.

— A buzakérdést illetőleg Amerika azt ajánlja, hogy a buzatermelő államok közös megegyezéssel csökkentsek egyenlő arányban a bevetett területet. Erre nekünk csak az lehet a fe-

letünk, hogy hajlandók vagyunk erre, de alapul az 1913-iki állapotot vegyük. Mi azóta nem növeltük buzatermő területünket, míg a tengerentúli államok buzaterületének minden áron való emelése a világháború idejére esik és tulajdonképpen ez utóbbi idézte elő a buzatermelés válságát.

Egylőre tehát a buzakérdésben leghelyesebben úgy járunk el, ha minőség-buzákat termelünk, melyek legjobban értékesíthetők.

A növedékmarha téli táplálása

Ha a borju még félévnél fiatalabb, akkor szalás takarmányul lehetőleg korán kaszált, meg nem ázott, nem penészes anyaszénát vagy sarjut adjunk neki. Réti széna hiányában jó a lucerna-, zabosbüköny-, baltacim-széna is. De a sok széna megnöveli a hasat és besüppedti a hátat. Legjobb a 100 kg-os borjunak 2 kg., a 150 kg-osnak 3, a 200 kg-osnak 4 kg. szénát adni naponta. (Ebben a korban szalmát és pelyvát a borju elé adni még nem szabad.) A szénán kívül jól táplálja a borjut 1—2 kg. répa felszelelt állapotban. A kellő tápthatás biztosítására az előbbieken kívül még szükséges lesz 1.5—2 kg. abrakkeverék is, melyet összeállíthatunk árpa-, tengeridarából, olajpogácsából, hüvelyes magvak (borsó, lóbab) őrleményéből vagy korpából.

Mínthogy az ilyen fiatal (4—5 hónapos) borju gyomra még aránylag csekély befogadó-képességű, a kis borjut naponta négyszer kell etetni és itatni.

A félévnél idősebb növedékmarhakkal fejkenként és naponként — a testnagyság szerint — 4—10 kilogrammot szokás adagolni. Itt már bármely szénaféleség megfelelő szolgálatot tesz; a szalasadag kétharmadát pelyva, jó takarmányszalma vagy tengeriszár is alkothatja.

A gyök- és gumóstakarmányok közül takarmányrépát szoktak adni a növedékmarháknak, még pedig az 1 éven aluliaknak 5—10, az 1 éven felülieknek 10—15 kg-os napi adagokban.

Az 1 éven aluli borjak még abrakot is kívánnak; az abrak mennyisége — a szalastakarmány és a répa mennyisége szerint — 1—1.5 kg. legyen. De már az 1 éven felül növedékmarháknak csak teljes szénahiány esetén kell juttatnunk 0.5—1 kg. abrakot; egyébként nekik szénával, szalmával és takarmányrépával kell kitelelni.

A 1/2—1 év közti borjakat naponta háromszor, az 1 éven felülieket kétszer kell etetni és itatni.

A konyhasósütséglet kb. 1 deka; iszapolt krétából vagy takarmánymészből pedig 3—4 dekát számítunk!

Kolauch-faiskola (Szeged)

nagyválasztéku és elsőrendű növényanyaggal szolgál.

A borjak legjobb tartózkodási helye az olyan istálló, hol nincs lekönye, hanem szabadon mozoghat. Az istálló lehetőleg tágas, világos legyen. Nappal engedjük ki őket az istállóból nyíló, száraztalajú kifutóba. Az edzés elveit mindenkor tartsuk szem előtt, mert különben csak kényes, beteges, igényes jószágokat fogunk belőlük nevelni!

A szőlővesszők ismertetése, elvermelése

Most időszerű a szőlővesszők megszedése, mivel a legtöbb gazdánál előfordul, hogy szőlőjében egyes tökékek kipusztulnak, elsárgulnak, télen lerágja nagy hidegben a vad, tehát töképótlásra van szükség, akár simavessző ledugása, akár pedig gyökeres vessző elültetése útján. Sok borteremelő nem tudja biztosan, tehát leírom, hogy *Bernátsky* szerint az érett szőlővesszők kellékei a következők:

1. A levélnyomok simák és sötétbarnák. 2. A vessző, fajta szerint, sárgább, pirosabb árnyalatu, jellemzően barnás színű. 3. A hajlított vessző feltűnően ropog, külső barna kérge felszakad és erős, sárgás, mereven törékeny, kemény háncsrészek bujnak elő. 4. A vessző 5 mm-nél vastagabb, de 10 mm-nél vékonyabb. 5. Izek távolsága 4 és 15 cm. között, (kivételek a *Ripária* és *Solomis* fajoknál van: 4—19 cm. között). 6. A vesszők hengerek, nem pedig laposak. 7. A felhasított vesszőben a bél legfeljebb kétszer olyan vastag, mint a fatest egyik oldala. A *Rupestris* és *Berlandieri* fajoknál, valamint az európaiak közül a *Cabernetnél* a vesszők bele inkább vékony. 8. A vesszők keresztmetszetén, vagy harántvágásán a fatest és a külső barna kérge között szabad szemmel látható a belső, zöld másodlagos kéreg, ebben pedig körül világosszínű csíkok, ezeket másodlagos kemény háncsnyaláboknak hívjuk. 9. A felhasított vesszőn a bél barnásszínű, a bélrekeszek elfásodtak, kemények, nem pedig szivacsos, összenyomódók. A bélrekesznek azért kell elfásodni, keménynek lenni, hogy a vessző belsejét elzárja és kívülről a nedvességet, penészt ne engedje beszívárogni.

Ha a vesszőket megszedtük, meg kell azokat tisztítani, rendszerint 55 cm. hosszúra vágjuk a sima vesszőket, a hibás részekkel bírót kidobjuk, mert az szaporításra nem alkalmas. A megtisztított vesszőket százával fűzfavesszővel összekötjük és kis falcímek kötik rá, melyre felírjuk a fajta nevét, hogy kiásáskor el ne keveredjenek a vesszők.

Leginkább a szabadban, a tanya-ház közelében vermeli el a gazda a vesszőket, hogy állandóan szem előtt legyen és a jószág kárt ne tehessen benne. Széltől védett helyen, körülbelül 60 cm. mély olyan gödört (árkot) ásunk, melynek fekeke egyik

irányban lejtősödik. Ahol véget ér a lejtős rész, oda gödört ásunk, hogy az árokba lesvírgó víz, hólé elfolyhasson és ne rothassza a vesszőket. A gödör fenekére, körülbelül, 10 cm. vastagon homokot, vagy porhanyó földet szórunk, majd sorba állítjuk egymás mellé úgy, hogy közöttük egy kevés hely maradjon, az összekötött vesszőnyalábokat, természetesen, függőleges helyzetben.

A nyalábok mellé és tetejére szalmát, vagy töreket szórunk és erre ráhányhatjuk azután a földet, homokot, mellyel a vesszőket felhantolva betemetjük. Helyenként célszerű egy-egy szalmacsóvát kézzel összecsavarva, függőlegesen ráállítani a nyaláb tetejére úgy, hogy a vége kiérjen a felhantoláson felül a szabadba. Ezzel a vesszők „begyulladásának“ vehetjük elejét.

Szokás ezenkívül a vesszőket, dugványokat veremben és fedett, zárt helyiségekben is elrakni télire, hasonlóan eltemetve. Elvermelhetjük a vesszőket kötetlenül is, de ilyen esetben vízintes helyzetben úgy, hogy a vesszők alsó végei a verem oldal-falai felé feküdjenek, legalább 10 cm távolságban az oldalfaltól. Ezt a részt homokkal kell kitölteni. Ha 5—6 cm. réteget leraktunk a vesszőkből, vékonyan betemetjük, majd addig folytatjuk ezt az elrakást, míg felérünk a talaj felszintje közelségéig. Ekkor vastagabban ismét szalmával szórjuk be (vagy törekekkel) a legfelső réteget, majd felcsirkézzük és kisebb száraz vesszőcsóvákkal megjelöljük, hogy milyen területre raktuk le a vesszőket.

Ez alkalommal több korábbi érdeklődőnek szives tudomására hozom, hogy szőlővesszőt a borteremlők közül bárki nem hozhat forgalomba. *Csakis állami ellenőrzés alatt álló telepek hirdethetik és árusíthatják a legteljesebb garanciával a csemege- és borszőlőfajták vesszőit.*

Ahogy gyümölcsfát, úgy szőlővesszőt sem szabad egyszerűen a piacon ismeretlen egyénektől megvásárolni, mert az ilyen uton forgalomba hozott vesszők nem megbízhatók és nincs fajazonosság-garancia. A tul olcsónak látszó vesszők eladásánál a vevőt rendszerint megtévesztik, kidicséért, kevert anyagot szállítanak, melynek hibáiról csak esetleg évek múlva vesznek tudomást azok a gazdák, kik tudatlanságból az olcsó árak hallására ilyen anyagot vettek. Ahogy a gyógyszer patikában, úgy szőlővesszőt garanciával *csakis államilag ellenőrzött vesszőtermelő gazdaságból lehet és szabad beszerezni!*

Borpiaci tájékoztató

Az új borárok, — dacára a közismert gyengébb minőségnek — a szüret idején más években tapasztalt rendszeres lemorzsolódásokkal szemben, ezidén eléggé tartják magukat, per Malligand fok 1.5—1.8 fillér. Hiába, minden lépten-nyomon érezhető az óbor hiánya. A kereskedők legnagyobb részének *prompt (azonnali) szükségletére kell ujbort venni*, a borpárlatfőzést pedig, — hála *Kállay* Miklós földmívelésügyi miniszter érélyes fellépésének — felszabadították, tehát a likőr- és rumgyarak állandóan vásárolják a konyakfőzéshez szükséges borokat, sokhelyütt éjjel-nappal főznek, tehát a bor fogy és így az ára nem esik. Az óborokért már sokhelyen fokként 3 fillért is elkérnek. Ezidén az ujbork a korcsmákban és a nagykereskedelemben a múlt éviéknél átlagban 2 fokkal gyengébb szesztartalommal kerültek forgalomba. Ennyivel gyengébb ugyanis az átlagminőség.

Irsai M. József.

Apró jó tanácsok

A ludfajták közül hazánkban az emdenivel keresztezett magyar fajta vált be leginkább. Az emdeni tulnehez és igényes. A nemesített magyar ludak közül is a tiszta fehéreket tartjuk, mert ezeknek a tolla legértékesebb. Kitömött állapotban ezek is elérnek 12—14 kg. élősúlyt.

A gyümölcsösben lombozás után seperjük össze a lehullott faleveleket és szalmával keverve égessük el, mert ezzel a tavaszig pótolhatja a mély gödörben való elásás. De a kert sarkában korhadni ne hagyjuk, mert itt a kártékony csirák a tavaszig életben maradnak s fájukat újból befertőzik. Távolítsuk el a vesszőkről a sodrottan függve maradt leveleket is, mert ezek mindmegannyi hernyófészkek. A fatörzsek kergét indokolt erős vaskefével megkaparni, hogy a kéregrepedésekben meghúzódó kártevőket tönkretegyük. Felületlenül le kell verni és elégetni az összeaszalodott gyümölcsöt, melyeken a Monília-gomba telel. Vágjuk le a száraz, szüette, vértetves, ráksebes és boszorkányseprős ágakat is, a sebhelyeket pedig kenjük be törött kátránnyal. Mielőtt a talaj átfagyna, ássuk fel a fakoronának alját; ezáltal elföldelünk sok kártevőt, másrészt így megkönnyítjük a téli nedvességnek a gyökereket környező talajba való bejutását és elraktározását.

Télen óvni kell lovainkat az elcsusztástól, mert ennek sokszor láb-törés vagy medencetörés a következménye. Sikos, jeges talajon szolgálatot tevő lovak patáira tehát körmös és sarkas, vagy pedig csavaros-sarkas patkókat kell veretni. Különösen beváltak a H alakú csavaros-sarkak, mert ezek állandóan kellő élességük maradnak.

**A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA**

minden ügyben utbaigazít

SZIVÁRVÁNY

A zárszámadás

Annak az úri embernek, akinek az esetét elmesélem. Sándor volt a neve. Nagyon népszerű ember volt és megcsontosított agglegény.

Annál jobban meglepődtek a cimborák, mikor Sándor egyik augusztusi szabadságáról visszatérve, asszonyt hozott a házhoz.

Szikár, csontos, hórihorgas asszonyság volt a hozomány. Olyan igaz, mindig harapásra kész házisárkány. Hozzá még úgy hívták, hogy Anasztázia.

A drága lény végtelenül szerette Sándort, körülvette minden jóvel. A lépre ment legény lelkében azonban egyszer csak életre kelt a régi vidám asztaltársaság s erősen törte a fejét, hogy hogyan tudna kimenekülni a boldog ölelésből és hogyan tudna egy éjszakára megmenekülni a sárkánytól.

De a sárkány olyan betyárosan őrizte, hogy minden gondolatát meghúsiította.

Egyik nap fáradtan és nagyon szomorúan tért haza a hivatalából. Alig evett valamit. Csak pislogott, mint a béka.

— Rosszul érzed magad? — kérdezte tőle Anasztázia.

— Roppant sok a dolgom. Most készítem a zárszámadást. De sehogy sem megy. Nem tudok dolgozni.

— Miért?

— Mert nem tudok aludni. Az éjjel is alig aludtam pár percet.

— Ki zavar, lelkem?

— Te!

— Én?

— Igen, te! . . . Mert úgy hortyogsz, hogy nem tudok téled aludni. Egész éjjel húzod, mintha fizetnének, én pedig egész éjjel nem alszom. Az évi számadást nem tudom megcsinálni . . . Még az állásomban kerül a hortyogásod!

Anaszt. erre nagyon megijedt s hogy az évi zárszámaddal baj ne legyen, közös megbeszéléssel úgy határozták, hogy aznapról kezdve a sezlont kiteszik az ebédlőbe és Sándor — hogy aludni tudjon — ott alszik.

Ugy is volt.

Anaszt. hogy az urát kimélje, annak tanácsára még abba is beleegyezett, hogy a hálószoba ajtaját becsukják, sőt a két ajtó közé még hangfogó szőnyeget is tettek, hogy Sándort ne zavarja a hortyogás és teljesen nyugodtan töltsze az éjszakát.

Aludt is . . . Alig várta, hogy a sárkány elaludjon, gyorsan felöltözött, kiszökött a házból s a régi cimborák között olyant mulatott, hogy csak hajnal felé keveredett haza.

Igy ment majd minden nap.

Egyik reggel Anasztázia felébredt. Eszébe jutott drága uracskája s hogy mennyit szenvedhetett a horkolása miatt. Meleg érzés dobant szerelmes szívében, felkelt s lassan, nehogy álmában zavarja, kiment hozzá az ebédlőbe.

Hát Uramisten! . . . Sándor feltűrt gallérral és belitött kalaptetővel akkor

bukdácsolt be az ajtón.

Anaszt. meglepetten nézett rá:

— Hát te hol voltál?

Sándor tántorgott, mintha lökdösték volna:

— A Izé . . . zárszámadást csináltam, — dadogta s félelmében nagyokat csuklott.

Hogy aztán mi történt, gondolja hozzá mindenki a maga gusztyusa szerint.

De azt még elárulom, hogy Sándor azóta zárt ajtók mögött alszik s hogy az álmát ne zavarhassa senki, sárkány örkölk felette. Egyfejű sárkány, de a hétfejűnél is jobban vigyáz rá.

NYÁRY ANDOR

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Néhány szó a gyerekről

Ha irányítani akarjuk a gyermek lelki fejlődését, mindenekelőtt bizalmába kell férköznünk, vagyis arra kell rászoktatnunk, hogy félelem és szegyenkezés nélkül mindent elmondjon. Amelyik anya csak akkor foglalkozik gyermekével, amikor éppen kedve van hozzá, máskor pedig türelmetlen vele szemben, kérdései idegessé teszik és durván leinti őt, az nem kívánhatja, hogy gyermeke minden gondolatáról és cselekedetéről leplezetlen nyíltsággal beszámoljon előtte. Ha bizakodó közlékenységgel jön felénk a gyermek, ne riasszuk el megszégyenítéssel, se tulszigorral, vagy erkölcsi prédikációval, hanem igyekezzünk beleélni magunkat az ő gondolatvilágába, keressük meg tetének rugóit és komolyan, de szeretetteljes hangon magyarázzuk meg neki, miért volt helytelen eljárása és a jövőben mihez tartsa magát.

Vannak szülők, akik bizonyos korig mindent elnéznek és megengednek a gyermeknek, mulatnak nyegle viselkedésén és azon, hogy a gyermek felnőttektől hallott, hozzá nem illő, esetleg durva kifejezéseket használna beszédében, ha pedig idegen ember kerül a házhoz, akkor illetlenkedése miatt minduntalan ráförmednek a gyermekre, aki ilyenformán maga se tudja, hogy mit csináljon és vagy elvadul teljesen, vagy ravasz, alamuszi lesz. Arról különben is szokjunk le, hogy társaságban „neveljük“ gyermekünket, vendégek jelenlétében egyszerűen folytonosan, hogyan álljon, üljön, egyék és viselkedjék, mert mindegyik otthon kell őt rászoktatnunk. Amelyik gyermektől a családi körben is mindig megkivánják, hogy rendszeresen üljön az asztalnál, az idegen helyen sem fog a tálba könyökölni.

Ha ferasztó is a kisgyermek örökös kívánságát, érdeklődését kielégíteni, sokszor lehetetlen kérdéseire válaszolgatni, ne intsük le soha türelmetlenül, mert később fontosabb ügyekben sem fogja tanácsunkat kikérni. Hallgassuk meg szívesen, amit társairól, iskolai élményeiről mesél, kérdezzük ki, miből, hogyan felelt az iskolában és ha a felelete, vagy írásbelije nem sikerült, ne szidjuk le mindjárt, hanem inkább azon legyünk, hogy a hiányokat pótolja és a rossz osztályzatot kijavítsa.

Arra kell törekednünk, hogy komoly, őszinte barátság fejlődjék ki köztünk és gyermekünk között. Ez a barátság azonban soha se váljék cimborasággá. Ne szoktassuk rá például a csalásra azzal, hogy mi végezzük el a feladatot helyette, vagy megbízonyítványt állítunk ki neki akkor, amikor esetleg lakodalom, vagy valami mulatság miatt nem ment iskolába.

Tanáraitól soha ne mondjunk a gyermek előtt gunyos vagy irigy megjegyzéseket és ne adjunk neki igazat olyankor, ha tanítója, fellebbvalója eljárását bírálja, mert ezzel csak a kötelességtudást és tekintélytiszteletet rombolnánk le benne.

Ételreceptek

Sóskafeves. A megtisztított sóska zsirban pároljuk s ha a leve elpárolgott, tejet és kevés lisztet adunk hozzá, majd ecetlével, vagy vízzel felhígítva és megszóva felfőzzük. Tálaláskor egy kanál tejjel adunk hozzá és zsemlyekockával adjuk asztalra.

Karfiol-pudding. Fél kiló karfiolt sós vízben puhára főzzük, leszűrjük és kihütjük. 7 deka vajot megforrósítunk, 10 deka liszttel és 3 deci tejjel tűzőn sima péppé keverjük. A kihült péphez 4 tojás sárgáját, 4 tojás kemény habját, pici sót és lisztet keverünk, hozzáadjuk a karfiolt és kikent, kilisztezett formába öntve, forró vízben egy óráig főzzük. A puddingt közvetlenül tálalás előtt borítjuk ki, leöntjük frissen olvasztott vajjal és pirított morzsával.

Töltött burgonya. Másfél kiló burgonyát meghámozzunk és kalarábfuróval kifurjuk. Fél kiló sertésbűst megdarálunk, megsózzuk, megborsozzuk és hozzákeverünk 12 deka rizst, melyet előzőleg zsirban megpároltunk. A kifurtt burgonyákat megtöltjük a hustöltelékkel, majd 8 deka zsirba egy fej apróra vágott hagymát, pici paprikát adunk, kevés vízzel felöntjük, elkeverünk benne egy deci tejjel és ebbe rakjuk a burgonyákat. A sültöben a burgonyát saját levéllel locsolva, szép pirosra sütjük.

Linzi tészta. 85 deka lisztet összekeverünk 15 deka cukorral, 14 deka darált mandulával, vagy dióval, pici fahéjjal, szegfűszeget, reszelt citromhéjjal adunk hozzá és 20 deka zsirral jól eldörzsöljük. 2 egész tojást ütve bele, összegurjuk és kinyújtva sütőlemezre tesszük. A tészta egyik részét lekvárral bekenjük, másik részével pedig beárcsozzuk és tojással megkenve, megsütjük.

HETI TEREFFERE HIREK

Beszélgés a bolondokházáról

Szabó Bálint gazda csak hallgatja a szerteágazó gondolatgalyodást, ahogy a mai áldatlan helyzet javításáról elmélkednek az emberek. Végül is kuszárosan belevág a szóba:

— Való szent egy igaz, hogy sohasem hasonlított inkább bolondok házához a világ, mint a mai időkben.

— Miért, te? — kapódnak fel a fejek.

— Miért? Mert egyre kevesebb az olyan ember, aki a saját bajával tisztában lenne, s folyton szaporodnak azok, akik a máséhoz annál inkább kezdenek érteni. És pedig teljesen és tökéletesen.

— Mitől van ez? — kérdi Hosszu Kálmán.

— Hát egy komám, valahogy úgy lehet ez, hogy minden embert megvigasztal, ha tudja, hogy nemcsak ő lubickol a bajban, hanem vele együtt minden teremtett lélek, aki csak körülötte szuszog. És abban is van valami felemelő érzés, hogy részesei vagyunk az egész emberiséget győző kórnak és magunkban hordozzuk a tehetetlenség bacillusait és a tengődés férgeit. És ma már ott tartunk lassan, hogy talán szegyélnénk is, ha valami úgy sikerülne, hogy nem hasonlítanánk a többihez, hanem egészségesnek látszanánk... Hát inkább sietünk egymásról megállapítani, hogy gyógyíthatatlanok vagyunk...

— Tebened is prókator veszett el! Igen kikacsaringózkod a szót! — állapítja meg Kemény Pali. — Noha ámbár ugyanis lehetséges, ahogy gondold...

Az öreg kórorvos, aki ma errejővet lephent kissé a gazdák között, figyel a beszédet és mosolyog rajta. Eddig nem szólt, most közbevág a Kemény Pali szavába:

— Dehogy lehetséges, Pál öcsém, dehogy lehetséges! Hogy lehetne a bolondok házában egészségesnek látszani? Ott, ha az orvos a beteget bolondnak tartja, egész bizonyos, hogy a beteg viszont a doktort nem tekinti épelméjűnek. Csak titkolják egymás előtt és így valósítják meg a legtökéletesebb egyenlőséget, aminő most Európában is van. El is monddok egy esetet fiatal orvos koromból, amikor a főváros egyik elmegyógyintézetében, mint segédorvos működtem.

A hallgatóság csupa füllé változott. — Egyik nap új főorvost kaptunk, aki egyben az egész intézet igazgatója is lett. Ez a tudós, mielőtt működését megkezdte volna, átvizsgálta az egész intézetet. Amikor tőlünk távozott, elkísértem a másik épületig. Ahogy az intézet udvarán haladunk, elibénk áll egy magas, őszhajú beteg

és megszólítja a főorvost:

— Kicsoda maga, uram? Én önt még nem láttam...

A főorvos jóságosan feleli:

— Az intézet igazgató-főorvosa vagyok.

A beteg gunyosan fintorítja el az arcát:

— Beszélhet nekem. Maga éppen olyan bolond, mint a többiek. Csak még most ragaszkodik a rögeszméjéhez. Amíg friss, amíg itt ki nem pofozzák magából. Tudja, mi voltam én, amikor ide bejöttem? Nem tudja? Nagy Napoleon voltam s ma csak egy szegény gyógyult vagyok, aki nemsokára egészségesen távozik innen. Ugy-e, doktor ur? — fordult felém, s én intettem, hogy igen. Mint ahogy most azt mondom, Bálint és Pál barátomnak, hogy nem. Mert a mi hazánk mégsem bolondok háza. Csak akkor válhatik azzá, ha önbizalmunkat elveszítjük. Meggyógyulni csak az tud, — emeli hangját az öreg kórorvos — aki maga is bizik benne. A mi bajunkat nem magunk okoztuk, de összefogással megszüntethetjük. Ne fogjuk rá még a gyógyítási törekvő doktorainkra is, hogy bolondok, hanem gyógyítsuk a fájdalomakat önbizalommal, erős akarattal, megosztott részvétellel és ezer éves hazánk jövőjében való töretlen hittel. A bolondok házát pedig hagyjuk azoknak, akik azt képzélik ma még, hogy ők a győztes Nagy Nepoleonok, amíg a világ elkövetkezendő gazdasági rendje ki nem pofozza belőlük a hőbortjukat. Mert elérünk oda is...

— El bizony! — csap az asztalra Szabó Bálint, amivel aztán meg is csillapszik a közhiedelem.

MÉZES JÁNOS.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése november hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

UJ ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

Mutatványszámot levelezőlapkérsre készséggel indítunk. Ajándéknaptárunkat minden ujonnan belépő előfizetőnek is megküldjük.

A VASÁRNAP kiadóhivatala,
Budapest, V., Báthory-utca 24.

Az élet-tenger...

Az élet-tenger ingoványán
Hivogat egy kis zöld sziget,
Hová szívem a szenvedéstől
Üzve, boldogulni siet.

A szerelem e kis szigetke,
A boldog szívek zsámolya...
Meddig bírhatom, mint királya,
Mikor fog számüzni tova...?

Nem vágytam én...

Nem vágytam én senki után
Egész életembe!...
Nem foglaltam senki képét
Szívem keretébe...

Nem epedtem senkiért, ha
Títkon andalogtam;
De a csalfa szép szemedem
Mindjárt föllöbögtem...

Irtá: IFJ. SZABÓ LAJOS
(Somogynagybajom.)

A finn hadsereg főparancsnoka Budapest. Hugo Viktor Österman tábornok, a finn hadsereg főparancsnoka és Börje Lennartson őrnagy, a finn köztársaság elnökének szárnysegéde, október hó 19-én, délelőtt Rómából jövet Budapestre érkeztek. A főparancsnok tisztelő látogatásai során felkereste vitéz Kárpáthy Kamillo gyalogsági tábornokot, a honvédség főparancsnokát, Röder Vilmos gyalogsági tábornokot, Nánási Mécay Ernő altábornagyot és Stojakovic Döme tábornokot. Onni Talas finn követ a vendégek tiszteletére a Gellért-szállóban lunch-öt adott. Este a Dunapalotában vitéz Kárpáthy Kamillo adott vacsorát a vendégek tiszteletére.

„Gerle“ névvel új cigaretták kerül forgalomba. A Magyar Királyi Dohányjövődék karácsony előtt Gerle nevű cigarettát hoz forgalomba. Ára négy fillér lesz. A Gerle szopókás, vastagsága körülbelül egyezik a hármasszámú hüvelyével, de annál valamivel rövidebb. Minősége olyan, mint az Extra cigarettáé. A cigaretták jelölése egy repülőgép rajza lesz. A Gerle név elismerést jelent a magyar repülés iránt.

József királyi herceg negyvenedik házassági évfordulója. József királyi herceg és Augustia királyi hercegnő november hó 15-én ülték meg házasságuk negyvenedik évfordulóját. Ebből az alkalomból a királyi hercegi palota kápolnájában szentmise volt, amelyet Nemes Antal címzetes püspök mondott. A mise befejezése után a püspök a jubiláló párt beszéddel üdvözölte. A királyi hercegi párhoz rengeteg sok üdvözlőtávirat és levél érkezett.

Bár sohasem . . .

Bár sohasem láttam volna
Nyíló orgonákat . . .
Szép tavaszi napsugarai,
Viruló rózsákat . . .
Bár csak ne hallottam volna
Madár dalolását,
A csillagos nyári éjnek
Édes susogását.

Nem fájna akkor a szívem,
Nem sirna fel százszor . . .
Mikor hull a falevele,
Őszi hervadáskor . . .
Nem borulna sötét árnyék
Életem egére . . .
A zord hideg téli idő
Fagyasztó szelére . . .

Irtá: IFJ. CSIKÁNY SÁNDOR
(Kosd)

Filléres gyorsvonatok. A MÁV igazgatósága közli, hogy a kedvezőtlen időjárás miatt a filléres gyorsvonatok közlekedését november 26-ika után további intézkedésig beszünteti. November 26-án az alábbi filléres gyorsvonatok közlekednek: 1. Budapestről Miskolc és Sátoraljaihelyre. A vonat az utasok fel- és leszállása végett a következő állomásokon is megáll: Szerencs, Olaszliszka és Sárospatak. A menettérti jegy ára 4 pengő, Sátoraljaihelyig 5 pengő 30 fillér. 2. Budapestről Kaposvárra és Pécsre. A menettérti jegy ára Kaposvárra 4 pengő 30 fillér, Pécsre 5 pengő. 3. Gyula és Békéscsabáról Budapestre. A vonat az utasok fel- és leszállása végett Békéscsabán, Gyoma és Mezőtúr állomásokon is megáll. A menettérti jegy ára Gyuláról 4 pengő 50 fillér és Békéscsabáról, valamint az előbb említett állomásokról is 4 pengő 20 fillér.

Bethlen István gróf Londonban. Bethlen István gróf, aki mint jelentettük, Londonba utazott, a Daily Mail munkatársának adott rövid nyilatkozatában kijelentette, hogy a közép-európai békét csak a trianoni bé-

keszerződés módosításával lehet biztosítani. Az új határok a magyarokat idegen alattvalókká tették és az egykori osztrák-magyar birodalom kisebbségeit erősebb idegen fajok uralma alá hajtotta. A volt birodalmat annyira szétszabdalták, hogy az egykor összetartozó fajok most gazdasági háborút viselnek egymás ellen s ennek következtében az életszínvonal elképzelhetetlenül alacsonyra süllyedt. Magyarországot, mely majdnem kizárólag földmivelő állam, belülről az alacsony árak, kívülről a szomszédok vámtarifái nyomoritják. Bethlen István gróf a továbbiak során kijelentette, hogy meg akarja magyarázni az angol közönségnek, mennyire szenved Magyarország a világgazdasági válságtól. Az országot magas vámorsorompók veszik körül s bár kiviteli piacaitól nincs teljesen elzárva, mindenütt rendkívül erős külföldi versennyel kell megküzdenie.

Az osztálysorsjáték húzása. Az osztálysorsjáték második osztályának húzása november hó 18-án és 21-én zajlottak le. Az első nap eredményei szerint 20.000 pengőt nyert: 27165. 2000 pengőt: 18439. 1000 pengőt: 15002. 80121. 500 pengőt: 3247 70746 74146 76383 78973. 300 pengőt: 820 11576 20416 24246 36522 39221 42378 48298 50912 57636 62987 65759 80972. 200 pengőt: 1638 2569 2578 6170 6536 7157 7252 10237 12591 20532 21330 26161 27628 29208 30866 35561 35780 36555 37348 38963 40571 48543 50607 53533 53730 58556 60747 62792 64849 65646 66605 69832 70500 71039 72129 75973 79183 80681 82047 83931. Ezenkívül kihúztak még 90 pengős nyereményeket. A második nap eredményei szerint 10.000 pengőt nyert: 30051. 4000 pengőt: 40920. 3000 pengőt: 78940. 1000 pengőt: 25352 35163 66343. 500 pengőt: 15133 22367 45697 65209 81994. 300 pengőt: 2121 11529 18826 21977 44657 53656 78506. 200 pengőt: 2347 3841 5394 7140 8954 16681 21974 24048 24175 26265 28270 36199 38922 39424 42016 44327

58972 62481 62766 73381. Ezenkívül kihúztak 90 pengős nyereményeket. A legközelebbi húzás december hó 15-én és 18-án lesz.

Dalokkongresszus. Az Országos Magyar Dalosszövetség a Nemzeti Munkahéttel kapcsolatban november hó 17-én rendezte meg Budapesten I. Országos Dalokongresszusát. A kongresszuson Sipőcz Jenő dr. polgármester elnökölt. A kultuszminiszter képviseletében Mariasz Ödön dr. miniszteri tanácsos, a TESZ részéről Szentgály Géza jelent meg. Sipőcz Jenő dr. polgármestert Fröhvirth Mátyás ügyvezető elnök, országgyűlési képviselő fűzőzte a dalostársadalom nevében. A kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amely a közigazgatási és egyházi hatóságok, valamint a népművelési bizottságok szellemi és gyakorlati közreműködését kéri, minden városban és községben dalárdák alakítására.

Meghalt egy magyarbarát olasz diplomata. Római távirat szerint Scialoja Vittorio szenátor, volt miniszter és egyetemi tanár, az utóbbi időkhöz az olasz népszövetségi delegáció főmegbízottja Genfben, hetvenhét éves korában elköltözött az élők sorából. Scialoja halálhíre a világ diplomáciai köreiből általános részvételt kelt. A részvétnak különösen meleg és őszinte érzéseit kelti fel azonban ez a gyászír a magyar diplomáciai körökben, sőt az egész magyarságban. Nemzetünk ügyének egyik igaz, egyik leglelkesebb barátja volt. A genfi tanácskozásokon számos alkalommal újra és újra jelet adta a magyarság sorsa iránt való érdeklődésének. Magyarbarát magatartásában, amelyet a genfi zöldsátnalán, nemzetközi értekezleteken tanusított, nemcsak az érző ember nyilatkozott meg, hanem a magyar kérdés európai horderejét felismerő, élesen látó, nagytehetségű diplomata.

GAZDATUDOSÍTÓ**Mindössze 20 ezer holdon termelünk csemegeszőlőt**

Csak huszezer hold van, Magyarországon csemegeszőlővel beültetve, a 369.000 hold összes szőlőtermelő területből. A múlt évi bortermelés 64 százaléka közönséges asztali bor, 25,9 százaléka gyenge asztali bor és 10 százaléka finomabb csemegébor volt. Aszút mindössze 110 hektolitert szűrték. A termelők 400 ezer mázsa friss szőlőt adtak el, amelyből 30,8 százalék volt a csemegeszőlő és 69,2 százalék a borszőlő.

A Németország számára termelendő lenmag ára

A Németországba szállítandó 2500 vagon lenmagra vonatkozó szerződéstervezettel foglalkozott legutóbb az Ipari Nővénytermelést Irányító Bizottság ülése Koós Jenő dr. elnökletével és megállapította, hogy a tervezett szerződéssel kapcsolatban megjelent közlemények túlzott árákról számoltak be, amikor 26—28 pengős átlagárat jelentettek. A valóság az, hogy a szerződés a világgiazi áron jön létre, 40—50 százalékos felárral. Így a végleges árszint a világgiazi viszonyok szerint fog alakulni.

Magyar babák a budapesti Iparművészeti Társulat mintakiállításán

PÁSZTORTÜZ

A szívenlőtt ércszobor

A magyarság nagy történetéhez, nagy küzdelmeihez méltatlan, soha fel nem érő megszállók, ha cseh, ha rác, ha oláh a nevük, körükben írtják, pusztítják még a műemlékeit a dicsőséges magyar multnak. E mult megelébenedésétől félnek, riadoznak a rosszlelküsmertető rablók. A sok történelmi nagyságunk és szabadságharcos emlékezésünk köből faragott, vagy ércből öntött szoborművét is ezért rombolták és rombolják le mindmáig mindenfelé. E sirgyalázó hiénák nem riadnak vissza a legszentebb emlékművek vadállatias megsemmisítésétől sem. Mátyás király, Rákóczi, Mária Terézia, Kölcsey, Kossuth, hős kurucok és honvédek emlékművei mind megsemmisítettek, sőt jórészt darabokra zúzottak és bemocskoltattak. Az egyik ilyen legvisszataszítóbb, galád szoborcsontkitást most Zilahról, az elrabolt szép Szilágyság egykori székvárosából olvasom.

Ott a Fő-téren még áll ugyan a Fadrusz János mester hatalmas alkotása, a jobbágyság felszabadításáért az elsők között küzdő, politikai rab-ságot is szenvedett nagy Wesselényi Miklós báró tiszteletet, hódolatot parancsoló ércszoborra, de a fosztogató rablók gyilkos keze ezen a nagyszerű ércművön is szörnyű nyomot hagyott. Kezét, lábát, fejét meghagyták neki, csupán az érc-Wesselényi jobb mel-lén, éppen a szívetáján tátony egy iszonytató lyuk . . . Egyik feltevés szerint közvetlen közelről belelőttek a szoborra ott, ahol az életben a szív rejtőzködik, de másik szerint csakánnyal is szakíthatták ezt a ban-dita jellemző lyukat. Pedig éppen a nagy Wesselényi volt az, aki már 1843-ban megróta a multat, hogy a magyarság egy részét jobbágyságba taszítsák, holott ha az egész népességet egyenlő polgári jogokban részesí-tik, ugy most háromszázezer nemes helyett tizenöt millió szabad alkotna egy izmos testet . . . A jobbágyság-ból felszabadult oláh ivadék, ki jelen-leg rabszolgaként nyomja a rabigába került magyart, most azután hálás ke-gyeletből szíven lötte a jobbágy-felszabadító nagy Wesselényi érc-szobrát . . . Cine mintye.

MÓRICZ PÁL.

Öt évi börtönre ítélték az osztrák kancellár merénylőjét. Mint ismeretes, Dertil Róbert magánhivatalnok, október hó 3-án a bécsi parlament épületében rálőtt Dollfuss dr. szövetségi kancellárra. Az országos törvényeszkék a politikai merénylőt öt évi súlyos börtönre ítélte.

Arany- és ezüstpénzek ára

1933 november hó 20-án.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28 fillér; kétkoronás 56 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyforintos 76 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 31 pengő 50 fillér; 10 koronás 15 pengő 25 fillér; Napoleon-arany 31.10—31.20 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 2 pengő 90 fillér.

Színarany kilogrammja: 5140—5155 pengő.

Színezüst kilogrammja: 69 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: A földadót mely összeg erejéig engedik el és felerészben, vagy egészben írják jóvá? (O. J., Hagyáros.) — **Felelet:** A földadó törlesztését a pénzügyigazgatóságon kell kérelmezni. Olyan földbirtokosoknak, akiknek az egy község területén lévő összes földbirtokuk kataszteri tiszta jövedelme a 100 koronát meg nem haladja, valamint a kataszteri tiszta jövedelmük összegére tekintet nélkül, a szőlőbirtokok után kivettett állami földadó teljes egészében megtérítettik.

Kérdés: Ha nagy fogadott ügyvédem és másik ügyvédet fogadok, kinek 200 pengőt ígérlek, ha ügyemet sikeresen elintézi, ebben az esetben lehetséges-e az, hogy a régi ügyvédemnek is meg kell fizetnem az ügy befejezése esetén azt az összeget, amit a másodiknak ígértem? (P. J., Gyula.) — **Felelet:** Irányadó a megállapodás azzal az ügyvéddel, aki először képviselte. Ha ilyen megállapodás nincs, akkor a rendes díjszabás szerint tartozik megfizetni annak a munkának az ellenértékét, amit az első ügyvéde eddig kifejtett.

Kérdés: 1. Földemet kiadtam haszonbérbe, jár-e boletta a bérlőnek a beadott haszonbér-buzáért és mennyi? 2. Többen kibéreltünk egy birtokot, amely után a haszonbéren kívül az adót is mi fizetjük, erre volt adóhátralékunk. Az adóhátralékunk a 75 százalékáért buza és rozs lett felajánlva a községi előjáráságnak, a többi adót, ugy a hátralékot, mint a folyó előírást középszemben fizettük. Hány százalék tértítés jár a beadott gabona után? 3. Hány százalék jár a pénzben befizetett adóhátralék után? (W. J., Bodakajtor.) — **Felelet:** 1. A bérlőnek a haszonbér-buzáért, ha a bérllet feles, nem jár boletta, ha nem feles, ugy boletta jár. 2. Ha a beadott adógabonával az 1932. évi hátralék teljesen le van törlesztve, ugy ez után 5 százalék tértítés jár. 3. Ha az ideál folyó évi előírást is kifizetik, ugy az év végén 2 százalék tértítés kap.

Kérdés: Kérek egy vagy több címet, ahol Berlandiere gyökeres vesszőt kaphatnék. (R. F., Zsámbék.) — **Felelet:** A nagyobb mértartalmu kötött talajokon (40—50 százalékos) a Berlandiere x Ripária Teleki 8 B, vagy a Berlandiere x Ripária Teleki 5 A. amerikai fajtaikat

használgják alanynak. Ezek a gyökeres vesszők megszerezhetők az Állami szőlőtelepen (Lovas), vagy a Teleki szőlőtelep uradalmában (Villány).

Kérdés: 1. Mennyi lesz az idei boradó? 2. Ha a termelő saját termésű borát kiméri, mennyi költség van rá kivétel lite-renként? (J. K., Nyulhegy.) — **Felelet:** 1. A pénzügyminiszter folyó évi január hó elsejével a bor fogyasztási adóját kisebb (10.000 lakoson aluli) községekben lite-renként 6 fillérre szállította le. Ez a fogyasztási adó érvényes ma is. Hogy később lesz-e újabb leszállítás vagy változtatás, azt nem tudhatjuk. A termelő saját termésű borainak kimérésekor (melyhez kérvényezés után előbb az engedélyt meg kell szereznie) csak a rendes borfogyasz-tási adót és egészen csekély italforgalmi illetéket tartozik megfizetni. Más költség hatóságok részére nem esedékes. 2. Az ár-jegyzéket címére megküldöttük.

Kérdés: Irsai M. József csemegezőlő szakismertése alapján szeretnék a leg-utóbbi számban leírt „Almeria” csemege-zőlőfajtából ojtványokat beszerezni. Hol tudnám azt beszerezni? (Sz. E. dr., Devecser.) — **Felelet:** Az „Almeria” csemege-zőlő termelésével és szaporításával nem régen foglalkoznak Magyarországon. Igy nem hinnők, hogy jelenleg, eladásra való, amerikai alanyra oltott ojtványvessző ha-zánkban beszerezhető lenne. Ellenben I. osztályu simavesszőt (melyet nyakoltással beotathat az amerikai gyökérzetű silá-nyabb borfajtába) jótállással megvásárol-hat Bohn József csemege- és borszőlővessz-ző mintatelepepéről (Kistemplomtanya), ahonnan ugyancsak kaphat a híres Afus-Ali bolgár csemegezőlő fajtaból is, mely hasonlóan jól eltartható, mint az Almeria, ha eltalálta azt az alanyfajt, melyen nyakoltás után kellően diszlik és terem. Egyidejűleg megküldöttük b. címére a fenti mintatelep ezévi új képes vesszőár-jegyzékét és szakleírást, mely részletesen ismerteti a nyakoltás gyakorlati művelet-t. E leírás alapján a szőlőkezelőjével jó eredménnyel elvégezetheti a nyakoltáso-kat jövő év tavaszán, — márciustól áp-rilis végéig — tehát, amikor a nedvkerin-gés a kitarakt szőlőtöveken megindult.

Kérdés: Hol szerezhető be a „Kadett-szeretem” című operett. Mibe kerül a könyv és mennyibe kerül az előadási jog? (Sz. E., Bük.) — **Felelet:** Kapható kiadó-hivatalunkban, 2 pengő 40 fillér és 20 fillér portó előzetes beküldése mellett. A fenti ár tisztán a szövegkönyvre szól. Az előadási jog 16 pengő és 20 pengőbe ke-rül a szöveg- és kottakönyvek kölcsöndíja, ha a szerző jogvédőjétől szerzi be.

Kérdés: Hol vannak könyv-antikvárium Budapest? 2. Mit jelent „Saliva-tum” latin szó? (K. E., Gógánfa.) — **Felelet:** 1. Itt közlünk egy pár antikvárium címet: Faragó Zsigmond, IV., Muzeum-körút 33; Acél Testvérek, IV., Muzeum-körút 9; Magyar Könyvesbolt Antiquá-riuma, IV., Muzeum-körút 31; Székely Al-bert, VIII., József-körút 21. sz. Sóból készült valami.

Kérdés: Hol kapható és mennyiért a Tatár Péter-féle Vöfélykönyv? (V. A., Gyöngyöstarján.) — **Felelet:** Kifogyott, nem kapható. Ajánljuk Pető Gergely: „Vöfélykönyv”-ét, ára 40 fillér és 20 fillér portó előzetes beküldése mellett; kapható kiadóhivatalunkban. Egyben kérjük, kö-zölje velünk, hogy hol vásárolja lapunkat példányonként?

Mutasd meg szomszédodnak is a VASÁRNAP-ot!

Kérdés: Mi a mai értéke az 1897. évi 1000 forintnak? (2806. számú előfizető.) — **Felelet:** 2320 pengő.

Kérdés: Hol kaphatok trágyakezeléssel, valamint szarvasmarhatenyésztéssel foglalkozó könyveket és mennyiért? (G. D., Ócs.) — **Felelet:** Ajánljuk: Cserháty Sándor: „Az istállótrágya“ című munkáját, valamint Wellmann O.: „Szarvasmarhatenyésztés“ című könyvét. Az előbbi ára 1 pengő, az utóbbié 6 pengő és 20 fillér portóköltés. Kaphatók kiadóhivatalunkban.

Kérdés: 1. Lehet-e 6 hónapos fajtiszta fokszit törzskönyveztetni, ha sem az anyja, sem az apja nem volt törzskönyvezve, bár a kutya fajtiszta? 2. Mennyiért és hol kapható fokszikutya tenyésztésével és dresszírozásával foglalkozó könyv? (Ifj. Sz. S., Nagymányok.) — **Felelet:** 1. Nem törzskönyvezik. 2. Nem kapható.

Kérdés: Mi a címe a „Puritas“ patkányirtószert előállító intézetnek? (3013. számú előfizető.) — **Felelet:** Puritas fertőtlenítő vállalat laboratórium, Budapest, I., Horthy Miklós-ut 34.

Kérdés: Mikor kezdődik Budapestén közrendőri tanfolyam és mikor kell a kérvényt beadni? (B. J., Nagykönyvi.) — **Felelet:** Tanfolyamokat állandóan tartanak és a kérvényt a M. kir. Rendőrség budapesti főparancsnokságához (Budapest, VIII., Mosonyi-u. 5.) kell benyújtani, hol a jelentkezést előjegyzésbe veszik.

Kérdés: 1. Nyert-e a 31-ik Magy. Kir. Ösztályorsjátéknak első osztályában a 40139. számú sorsjegy? 2. Hova forduljak, hogy a 30-ik Magy. Kir. Ösztályorsjáték 5-ik osztályán 40139. számú, 15 pengővel kisorsolt sorsjegyet összegét megkapjam? (Szécsőházi, Kömlő.) — **Felelet:** 1. Nem nyert. 2. Ahhoz a bankházhoz kell fordulni, ahol sorsjegyet vásárolta. A sorsjegyen a főarúsító neve reá van nyomtatva.

Kérdés: Milyen téli körtefajákat és téli almacemetéket ajánlanak, melyek üzletes gyümölcsöt hoznak? (V. S., Kalocsa.) — **Felelet:** Itt felsoroljuk amaz alma- és körtefajákat, melyeket az Országos Pomológiai Bizottság Kalocsa vidékére ajánl és a név után zárójelben megírjuk, hogy az illető fajta mikor érik: Almafajták: Baumann-remet (érik novembertől márciusig), Batul (decembertől áprilissig), Casseli nagy renet (decembertől áprilissig), Entz rozmarin (februártól júniusig), Gravensteini (októbertől decemberig), Jonathan (decembertől júniusig), Kanadai renet (novembertől januárig). Körtefajták: Arranchesi jó Lujza (szeptember-októberben), Chapp kedveltje (augusztus-szeptember), Diel vajkörtéje (októbertől januárig), Hardy vajkörtéje (októberben), Hardenpont téli vajkörtéje (novembertől januárig), Josefina (március-májusban), Serres Olivér (decembertől márciusig).

Kérdés: Hol értékesíthetném a saját természű feketehagyma-és koriander magokat? (P. K., Török-szentmiklós.) — **Felelet:** Hagymamagot ajánlja fel megvételre a Mezőgazdák Szövetkezetének (Budapest, Alkotmány-u. 29.), Mauthner Ödön (Budapest, Rottenbiller-utca 31.), Monori magkereskedés (Budapest, Rákóczi-ut) a Koriander-magot Schild Marcelhez, Budapest, Pannónia-u. 30., ára 20 pengő. A ricinusmagot a honvédelmi minisztérium V. ügyosztálya métermázsánként 32 pengőért vásárolja.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, november hó 26-án. Állat- és kirakodóvásár: Szeged. — **Kirakodóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, november hó 27-én. Állat- és kirakodóvásár: Bonyhád, Hédervár, Hercegfalva, Jászapáti, Kalocsa, Karcag, Komárom, Kőlese, Mándok, Mezőkövesd, Sárvár, Siklós, Szany, Szirák, Tiszatarján, Törökoppány.

Kedd, november hó 28-án. Állat- és kirakodóvásár: Diósjenő, Kalocsa, Mihályi, Szirák, Szombathely.

Szerda, november hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Nyíradony, Nyírmada, Olaszliszka, Szentantalfalu. — **Marha- és kirakodóvásár:** Bánokszentgyörgy.

Csütörtök, november hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Abony, Babocsa, Bélapátfalva, Nagykovács, Tiszalök, Zalaegerszeg.

Péntek, december hó 1-én. Állat- és kirakodóvásár: Földeák. — **Állatvásár:** Gyöngyös. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Buj. — **Sertésvásár:** Aszód.

Szombat, december hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Földeák.

T R É F Á K

A „bátor“ Kohn

Kohn bemegy a fogorvoshoz és így szól:

— Doktor ur, három zápfog és három gyöker. Csak ki vele. Semmi altatás, semmi teketória. Csak jó erősen huzni.

— Bravó, — mondja a doktor — ez aztán a bátorság. Tessék beleülni ebbe a székbe.

— Én? — mondja Kohn — ki beszél rólam? *Itt kinn vár a feleségem.*

A különbség

— Mondd, kérlek, hogy kell azt érteni, hogy nincs különbség az arany-pengő és a papírpengő között?

— Ugy, hogy az embernek *nincs se aranypengője, se papírpengője.*

Melyik vak?

Egy koldus kis kutyával gyűjtöget. A kutya nyakában tábla lóg, ezzel a felírással:

„Könyörüljenek a szegény vakon.“

Egy járókelő előkelő kézmozdulattal egy kétfillérest csörrent a kalapjába:

— Itt van, szegény ember, egy hatos.

— Ez nem hatos, — szolt a kéregető — de krajcár.

— Ej, hiszen akkor maga nem is vak.

— Én nem, de a *kutyám vak.*

Részvényeket,

bármilyen értékpapírt, kényszer- és hadikölcsönt napl áron vásárol **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26.

Az óriás orr.

Sanyi orra hatalmas arányu volt és fényes biborvörös. Azt mondja neki a kocsmában a cimborája:

— Sanyi komám, szép pénzedbe kóstálhatott ám, míg ezt a szép vörös orrot szerzed.

— Megszerezni még csak hagyján! — sóhajt Sanyi, — de hogy *mennyibe kerül a fönttartása . . .*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

**Ellentétes t cselekvő
kötőszó** a = e

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

2. Pontrejtvény.

Ő . ő . s . e .

(Beküldte Stier József Baranyaszentlőrincről.)

3. Szórejtvény.

csősz kovács

(Beküldte Sajgó Ferenc Kovácsszénájról.)

4. Szórejtvény.

**SZ
r**

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögérről.)

5. Szórejtvény.

rézgálic aszpírín pecsenye

(Beküldte Marton Károly Csikóstóttősről.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt az 51-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 45-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Szeptember.** 2. Szórejtvény: **Mezőgazdaság.** 3. Szórejtvény: **Folyamország.** 4. Szórejtvény: **Ádám, Éva.** 5. Szórejtvény: **Cselényi József.**

Megfejtették: Rapai György, Tőzsér István, Farkas László, Sudár Ferenc, Cséppentő Imre, Kulesár Pál (fitos), Börcsök Etelka, Ceglédi Hitel- és Pince-szövetkezet, Kollár Irén, Simon Viktor, Vargha Anna, Günther Ferenc, Szekeres József, Nagy András.

Jutalomkönyvet nyertek: **Tőzsér István** (Kondó) és (fitos) **Kulesár Pál** (Csesztreg).

A 46-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY ★ ANGOL BÓL FORDITOTTA: VÉCSEI LEÓ (51)

En egyelőre nem érdeklődtem. Teljesen a háttérben akartam maradni, mert más terveim voltak... Lassan-lassan, lépésről-lépésre a bizalmába akartam férkőzni a kémszervezet tagjainak, egyideig résztvenni munkájukban, közvetlen közelből tanulmányozni egész szervezetüket, hogy azután teljes eredménnyel csaphassak le rájuk és leplezhessem kártékony és veszedelmes üzelmeiket. Mivel pedig már végeztem egy-néhány ilyen munkát és ezek során azt a tapasztalatot szereztem, hogy minél több ember tud az ilyen kettős szerepet vállaló, álhúzás kalandról, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy felfedeznek és minden munkám kárba vész, — most tehát elhatároztam, hogy egyetlen földi lényt sem avatok be terveimbe. Hivatalomban, Berlinben, szabadságot kértem a nyomozás tartamára, bizonytalan ideig tartó, teljesjogu szabadságot s azzal elutaztam Németországból, anélkül, hogy további címet megadtam volna.

— London után Páris következett, majd Bécs, Róma, Konstantinápoly és én mindenüvé követtem azt a néhány emberemet, akiről sejtettem, hogy valami közülük lehet az egész világot behálózó kémszervezethez. Mindjárt az elején kitetszett, hogy rendkívül ügyes és óvatos, gyakorlott emberekkel van dolgom, akik hatalmas pénzüsszegekkel dolgoztak és pedig — ezt is könnyű volt megállapítanom — nem egy bizonyos állam javára, hanem valamennyi érdekében. Párisban már azt hittem, hogy felfedeztem a kémszervezet gyökerét, mert itt az én embereim a legelső diplomáciai körökkel, miniszterekkel, sőt magával a köztársasági elnökkel érintkeztek — de ugyanezt kellett tapasztalnom Bécsben is, hol a császári és királyi udvarnál nyitott ajtó fogadta mindenütt a kémszervezet ama tagjait, kiket megfigyeltem. Végül is be kellett látnom, hogy így messziről semmire sem jutok, legfeljebb annyit állapíthatok meg, hogy a rejtelmes szervezet tagjai valamennyi állam javára és valamennyi állam hátrányára

dolgoznak, hol titokban, hol — félrevezetve a kormányköröket — hivatalosan.

— Nem akarom most részletezni pontosan hosszú sorát azoknak a példátlanul merész és furcsa kalandoknak, annak a nehéz munkának, amit végezni kellett, amíg elértem céloimat és összeismerkedhettem a kémszervezet néhány vezető tagjával. Rómában értem el sikereim tetőpontját, amikor végül Dansky őrnagy elé kerültem. Az őrnagy itt Raffaello szerkesztő álneve alá rejtőzött és hasonló jótékonyági munkát fejtett ki, mint most, Davis professzor neve alatt, Bulubisban. Öngyilkosjelölteket mentett meg a végső kétségbeesés pillanatában, a halál meredekjéről kétségbeesett egzisztenciákat állított talpra, pénzt osztott ki boldog-boldogtalannak s eközben páratlanul ritka megfigyelőképességével és sólyomszemmel figyelte az eléje kerülő áldozatokat, hogy összeválogassa közülök fegyelmezett és nagyszerű gárdáját.

— Szerencsére fel voltam készülve magam is és hála széleskörű gyakorlott nyelvismeretemenek és nem lekicsinyelhető színészi képességeimnek, mit korábbi két pályáról hoztam magammal, sikerült elaltatnom a professzor gyanuját és Gilió doktor álnév alatt csakhamar a bizalmába férkőztem. Azaz, hogy mindössze annyit értem el, hogy közvetlen környezetéhez tartoztam, de legtitkosabb terveibe, az egész szervezkedés céljába, sohasem engedett bepillantást, sem nekem, sem másoknak. Együtt érkeztünk már meg Bulubisba és az itteni események további sora nagyrészt ismeretes ön előtt, Cardon doktor!... A legutóbbi napok azután megérteltek bennem az elhatározást, hogy e téren többet nem tudok elérni és vissza kell vonulnom. Az őrnagy ugyanis valahogy megsejtette, hogy színészkedés az egész lelkesedésem és hiába folyamodtam már olyan fogásokhoz, mint aminő az volt, hogy megbízása nélkül megszaroltam százezer frank erejéig a bulubisi kormányt, azt a látszatot akarván ezzel adni munkámnak, mintha vérbeli olaszhoz illően

cserbenhagytam volna őt és önállóan dolgoznék ezután. Nem használt az sem, hogy néha nyíltan szembeszálltam vele, szenvedélyes jeleneteket rögtönöztem, a professzor mindinkább elárulta bizalmatlanságát és végül bekövetkezett az az esemény, aminek legutóbb ön is tanuja volt Szidorovszky gróf lakásán, ahol össze-kötözve megtalált.

— Itt ugyanis az történt, én más oldalról, a kémszervezet néhány tagjától megtudtam, mire készül a professzor az alezredes lakásán és a jelzett napon meglepetésszerűen én is beállítottam a Fasorbeli palotába. De, úgy látszik, ekkorra már a professzor is megszimatoilta, hogy egy hivatalan vendéggel több ember fog résztvenni az éjszakai látogatáson, mint amennyit ő irányított oda. Az emberei ugyanis már vártak rám, nyomban összekötöztek, az asztal alá rejtettek, azután megfenyegettek, hogy a legközelebbi ilyen kalandom az életembe kerülhet. Ezzel otthagytak... Tulajdonképpen már akkor elárulhattam volna magamat ön előtt, felfedhettem volna titkomat, én azonban még egy utolsó kísérletet akartam tenni.

— Másnap ugyanis ismét elmentem a professzor lakására és folytattam a magam szűk körben folyó munkáját, mintha mi sem történt volna. Ismét kaptam kisebb - nagyobb megbízásokat, amit pontosan elláttam, anélkül, hogy sejtelmem lett volna, mit végez a gépezet, aminek olyan apró kis alkatrésze voltam. Amikor legközelebb a professzor elé kerültem, szemrehányásokat tettem neki és megfenyegettem őt, hogy a rendőrség segítségét veszem igénybe. A szemembe nevetett, kijelentette, hogy bármely pillanatban elmondhatom a rendőrségnek mindazt, amit felőle tudok, hiszen úgy sem tudok semmit.

— Sőt, — tette hozzá gunyosan — ha további részletekre kíváncsi, kedves Gilió doktor, tegye meg nekem azt a szívességet és törjön be Cardon detektív lakásába.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 20-án.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza: tiszai 77 kg-os 7.40—7.65, 78 kg-os 7.50—7.55, 79 kg-os 7.60—7.85, 80 kg-os 7.70—7.95, felsőtiszai 77 kg-os 7.25—7.40, 78 kg-os 7.35—7.50, 79 kg-os 7.45—7.60, 80 kg-os 7.60—7.75, jász-sági 77 kg-os 7.20—7.30, 78 kg-os 7.30—7.40, 79 kg-os 7.40—7.50, 80 kg-os 7.50—7.60, fejeermegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 7.25—7.35, 78 kg-os 7.35—7.45, 79 kg-os 7.45—7.55, 80 kg-os 7.55—7.65. — Pestvidéki rozs 3.85—3.95, egyéb 3.85—3.95; *takarmányárpa* elsőrendű 6.90—7, másodrendű 6.70—6.80; sörárpa elsőrendű 10.50—11.50, másodrendű 9—9.50, harmadrendű 7.50—8.50; *zab* elsőrendű 7.30—7.40, másodrendű 7.20—7.30; tiszántúli *tengeri* 8.30—8.40, egyéb 8.30—8.40; korpa 5.30—5.40; 7. *tiszt* 10—12, 8. *tiszt* 7.70—8 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza márciusra: 7.91—7.92, májusra 8.06—8.08. — *Ros*s márciusra: 4.85—4.87. — *Tengeri* májusra: 8.02—8.04, júliusra 8.40 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi Rt. jelentése.) *Löhére*: A kínálat nem számottevő, de a külföldi érdeklődés teljes hiánya következtében az árak némi lemorzsolódása nem volt megakadályozható. *Lucernamag*: A lanyhaság a belföldön még erősebben érezteti hatását, sajnos, most már komolyan kell számolnunk a francia lucernamag versenyével. *Baltacim*mag: A piacra kerülő tulnyomóan erősen pimpinella-keverékes tételek alig helyezhetők el, csak egészen legelsőrendű minőségek iránt mutatkozik némi érdeklődés. *Fehérherének* kereslete is megcsappant. Valamennyi élénkebb érdeklődés mutatkozott *tavaszi búkköny* iránt, de a nagyobbmérvű kivitelnek utját állja az, hogy más termelő államok igen alacsony áron kínálják ezt a magféléket. A *budapesti áru- és értéktözsde hivatalos jegyzései nyersáruért, 100 kilónként, budapesti paritásában*: Repce 24.50—25, köles, vörös 8—8.25; köles, vegyes 7.50—8; lucerna 120—145; löhére arankamentes 140—160; tavaszi búkköny 8—9; lenmag nagy 25.05—26.05; tökmag elsőrendű 24—25, másodrendű 20—21; napraforgó vegyes 10.75—11; kék mák 45—47; borsó: Viktória 10—10.75, express 15.05—16.05; bab: szokvány 11.05—11.75, gömbölyű fürj 18—19, hosszú 17—18 pengő métermázsánként.

Abraaktarmánypiac. Árpakorpa 6.60, borsóhéj 5.55, borsókorpa 5.50, buzakorkoly 4.80, konkolydara 5.80, lenmagpogácsa 13, napraforgópogácsa 9.35, repepogácsa 7.65, rozskorkoly 4.65, rozskorpa 5.25, rozsocsu 3.80, rozstakarmányliszt 7, tökmagpogácsa 13 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 4—4.30, harmadrendű csomagolásra 2.50—3.80, muharszéna 4.50—5, lucerna-széna 4.20—6.40, alomszalma másodrendű 2.50—2.70 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármosok (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosok (fehér) 40—42, másfél éves üszök 38—40, másfél éves tinók 38—42, fiatal, friss fejős tehén

55—65 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Vágómarhavasár. Tarka bika harmadrendű 34, tarka tehén másodrendű 33—48, növedékmarha 46 fillér kilónként, élőszuliban.

Borjuvásár. Élő borju, belföldi szópós elsőrendű 84—88, kivételesen 90, másodrendű 74—83, harmadrendű 70—73 fillér kilogrammonként.

Sertésvásár. Könnyű sertés 67—69, közepes 73—75, nehéz 76—77 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 200—400, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 200—325, alárendelt minőségű lovak 42—180, vágó lovak 40—100 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, páronként 100 kg vagy azonfelüli szuliban 44—50, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 36—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Gyapju. *Hazánkban* az árak némileg emelkedtek és duna-tiszaközi gyűjtött kisgazdagypajúért 1.65 pengő körüli árat, tiszavideki gyapjuért 1.60 pengőt fizettek. Finom báránygyapju 1.30—1.35, középminőségű báránygyapju 1.10—1.15 pengőért kelt el.

Nyersbőr. A nyersbőrárak változatlanok.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 6—10, tejszín 240—280, tejfel 1.20, centrifugált vaj 170—190, szegett vaj 180—220, tehénturó 34, juhturó 110—120, juhsajt 110, grói sajt 220—240, trappista sajt 140—160, emmentáli sajt 180—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi*: Csirke 0.60—1.70, tyúk 1.20—1.70, pulyka 1.40—1.70 pengő darabonként. *Leölt baromfi*: Hizott lud és ruca 0.90—1.15, csirke 0.80—1.50, tyúk 0.80—1.10, hizott pulyka 0.80—1, sovány pulyka 0.60—0.70, libamáj 3—6 pengő kilogrammonként. *Tojás*, kórsáru (100 darab) 9—10 pengő.

Vadpiac. Nyul 3½ kg-nál nehezebb 1.60, nyul, ennél könnyebb 0.80, fácánkakas 1.10, fácányuk 0.80, fogoly, fiatal 0.70, fogoly, öreg 0.40, vadliba 0.20, vadkaesa 0.20, bukókaesa 0.10, szalonka 1.00 pengő darabonként, öz 30—60, szarvastehén 30, szarvasbika 25, vadsertés, 40 kg-ig 30, vadsertés, ezen felül 20 fillér kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1—1.60, harsa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa 4—8, petrezselyem 4—10, zeller 8—14, kalarábé (100 darab) 2—3, karfiol 4—8, vöröshagyma, közönséges 3—4, vöröshagyma, makói 4—5, fokhagyma 10—24, cékla 6—12, fejeskáposzta 2—4, kelkáposzta 4—8, vöröskáposzta 7—12, fejjessaláta (100 darab) 3—10, torma 25—100, burgonya, ősziróza 3.50—4.20, nyári róza 4.70—6, Ella 3—3.80, kifli 7—10, champignon gomba kg-ja (kicsinyben) 1.20—2.40, fekete retek 8—12, hónapos retek (kicsinyben) csomója 6—10, zöldpaprika 16—60, tök (főző) 8—14, süttőtök 6—10, vajbab (kicsinyben) kg-ja 0.60—1.50, zöldborsó kg-ja (kicsinyben) 0.60—1.20, sóska 16—20, paraj 8—16 pengő métermázsánként.

Gyümölcs. Alma 20—100, birsalma 20—50, körte 20—100, áfonya 75—90, szőlő 16—70, dió 90—120, gesztenye 26—35 pengő métermázsánként.

Paprika. Termelői árak *Szegeden*: Füzéres csöves paprika, füzérenként 4.50—6.20, édesnemes paprika 2.50—3.40, fél-édes paprika 2—2.30, rózsapaprika 1.50—1.90, másodrendű paprika 0.65—1, harmadrendű paprika 0.35—0.50 pengő kilogrammonként. — *Kalocsán*: Édesnemes paprika 2.50—3.10, fél-édes paprika 2.30—2.50, rózsapaprika 2.30—2.40, másodrendű paprika 1.20—1.40, harmadrendű paprika 0.50—0.60, füzéres csöves paprika 1.50—1.70 pengő kilogrammonként.

Borpiac. Az újborok árai a szokatlannul gyenge minőségek miatt letörtek és kistermelőknél, állomáshoz közöles termelőhelyeken hektoliterfokonként 1.10—1.20 pengőt, távolabb eső helyeken 1 pengő körüli árat fizetnek. Ezek a minőségek általában 7—9 Malligand-fok között változnak, 10 Malligand-fokos borokért kistermelőknél 1.20—1.30 pengőt is kérnek. Az árak seprővel együtt értendők. A korai szüretelésű uradalmi tételek hektoliterfokonként 1.40—1.60 pengő körül fejlődnek ki és ennél többet csak egészen kiváló zamatu, kevésbé savanykás borokért engedélyeznek. Az árak jó minőségű, tisztai boroknál hektoliterfokonként 2.40—2.60 pengő körül mozognak, sőt kiváló minőségű édeskés és színes áruért még ennél többet is fizetnek.

Szesz és szeszitalok. A szeszáruk változatlanok. A *detailforgalomban* főleg deaturált szeszen volt kereslet változatlan áruban. *Gyümölcspálinka*: Az üzletmenet gyümölcspálinkafélékben e héten élénk volt és jobb kereslet mellett *uj törkölyben* 2.90—3 pengőn történtek üzletek. *Uj szilvóriumban* a kínálat e héten csendesebb volt és 3.40—3.50, *6-nyári szilvórium* 4, *6-kék szilvórium* 5 pengőn került forgalomba. *Borparlatban* 3.50—3.60 pengőn, minőség szerint volt ajánlat. Az árak 10.000 literfokonként meg 3 százalék forgalmi adó értendők.

Fapiac. A *fenyőfáidény* nagyjában befejeződött. A forgalom nem felelt meg a várakozásnak, mert a gazdák nem felvevőképesekek. *Tűzfában* alig van forgalom. Kiseb tételek eladásánál búkkhasábért 275—280, száraz cserhasábért 245—250, fél-száraz cserhasábért 225—230, száraz ákáchasábért 250—255 pengőt kérnek budapesti paritásában. *Lombfában* alig jönnek létre üzletkötések, csak furnirecokra alkalmas gömbfát keresnek.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 21-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab*: Angol font 18.55—18.95; dollár 347—357; kanadai dollár 351—371; holland forint 232.40—233.80; német márka 135.70—136.60; svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab*: Csehkorona 16.95—17.07; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.60—65.10; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 78.70—80.70 pengő.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 NOV. 26—DEC. 2.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap **XI. 26**

9.15: Hírek. 10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál dr. Raffay Sándor püspök. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.25: Az Operaház tagjaitól alakult zenekar; szórakoztató zene. **Szünetben:** „Rádióhét”; előadás. 2: Gramofonlemez. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos: „Időszerű gazdasági tanácsadó.” 3.45: A Mária Terézia I. honvédegyesület zenekara; könnyű muzsika. Közben 4.30: Petőfi: „Bolond Istók.” Előadja Kiss Ferenc. 5.30: „Farkasok a pusztán.” Zalaí Szalay László dr. elbeszélése. 6: Gutenberg György szalonzenekara. Kalmár Pál énekszámával. 7.20: „Az élet iskolája.” Zágon István vídám eszegeése. 7.50: M. Hír Sári zongorázik. 8.30: Hírek, sporteredmények. 8.50: Kis színpad. „Bosszantani veszélyes.” Vigjáték 1 felvonásban. Irla Eugene Laibche. 9.35: Magyar Imre cigányzenekara. 10.30: Gino Cucchetti olasznyelvű előadása. 10.50: Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója.

Hétfő **27**

6.15: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Díszútorok nagyapánk korában. 2. Arany a tenger fenekén. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Országos Postászenekar; komoly muzsika. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Lakatos cigányzenekara. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfőelőadása. „Toldy Ferenc.” 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A magyar zenepedagógia útja.” Major Ervin dr. előadása. 5.30: Gramofonlemez. 6.30: Munkásfőelőadása. 7: Gregor Vilmos énekel,

zongorán kíséri Polgár Tibor; operáriák. 7.30: Kosztolányi Dezső elbeszélése és versei. 8: Váczi Gyula klarinétoszik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 8.30: Hírek. 8.45: Budapesti Hangverseny Zenekar; komoly muzsika. **Szünetben:** Időjárásjelentés. **Utána kb. 10.50:** Mándits szalon- és jazz zenekar, Szántó Gyula énekszámával.

Kedd **28**

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonzene. 9.45: Hírek. 10: 1. Magyar történeti anekdoták. 2. Virág Benedek költeményeiből. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Vakok „Homer” énekkara. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: A rádió tárgysorsjátékának ismertetése. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3: Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. Kmettykó János: Bemutató tanítás. 4: „A tehetetlen ívegkancsó és egyéb fizikai tréfák”. Ferenczy István ifjúsági előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Heinemann jazzzenekar. 6: Francia nyelvoktatás. 6.25: Zsámboky Miklós gordonkázik, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7: „Isten hozzád édes, Isten hozzád kedves...”. Balassa Imre elbeszélése. 7.30: „Egy óra Itáliában”. Bánóczy Dezső dr. gramofonrevüje. 8.30: Hírek. 8.45: Ákom Lajos orgonahangversenye. Közreműködik Rítuper Gizella (ének). **Utána kb. 10.30:** Időjárásjelentés. **Majd:** Bura Sándor cigányzenekara.

Szerda **29**

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. 9.45: Hírek. 10: 1. Képek a jobbgy-világból. 2. Ételreceptek: Különleges mártások. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat balalajka-zenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 1.15: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Az államrendőrség zenekara; könnyű zene. 2.40: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: Diákfőelőadása. „Egy nap a régi Pompejiben”. 4: „A si-sport”. Tatár István előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A szerelem latin dalosai”. Csengery János

dr. előadása. **5.30:** Sebők Stefánna énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **6:** Olasz nyelvoktatás. **6.25:** Gramofonlemez. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „A mosoly országa”. Regényes operett 3 felvonásban. Leon Viktor szövegválogatás nyomán irták Herzer Lajos és Löhner Frigyes. Fordította Harsányi Zsolt, Zenéjét szerzette Lehár Ferenc. Az **I. felvonás után:** Hírek. A **II. felvonás után:** Időjárásjelentés. Az **előadás után:** Horváth Rezső cigányzenekara, László Imre énekzsámaival. **Közben 11:** Készenléti László franciányelvű előadása: „Lotz Károly centennáriuma”.

Csütörtök 30

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar városok; Győr. 2. Kerti szobrok vagy edények téli védelme. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonlemez. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** Helyszíni közvetítés a József-műgyémtről. Vezető Budinszky Sándor. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** Testnevelési tanfolyam testnevelők részére. Misángyi Ottó; Bemutató tanítás. **4:** „Kiss József emlékezete.” Irta Lőrinczy György. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A földművelésügyi minisztérium rádió-előadásorozata. Gazdatanfolyam. Kolbái Károly: „A helyes talajművelés.” **5.30:** Kiss Lajos cigányzenekara. **6.30:** „A zenekar kialakulása.” Siklós Albert előadása gramofonlemezekkel. **7.30:** Kőszegi Teréz énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. **8.15:** A Rádióhét ismertetése. **8.45:** Manen Juan hegedű, zongorán kíséri Polgár Tibor; spanyol zeneművek. **Majd:** Dohnányi Ernő és Manen Juan Mozart: B-dúr zongora-hegedű szonátáját adják elő. **Utána kb. 9.45:** Hírek, időjárásjelentés. **10.10:** Budapesti Hangverseny Zenekar; komoly muzsika.

Péntek XII. 1

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Időszerű apróságok. 2. A betegápolás tizparancsolata. (Felolvasás.) **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Járóka Feri cigányzenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.15:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **1.30:** A Mária Terézia 1. honvédegyalozezred zenekara; könnyű muzsika. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diák-előadása. „A Tegethoff-expedíció.” **4:**

„Madárbarátaink téli védelme.” Rózsa Endre előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „Az egészséges táplálkozás.” Szöllőssy Lajos dr. előadása. **5.30:** Gramofonlemez. **6.10:** Gyorsirótanfolyam. (Szlabej Géza.) **6.40:** Vásárhelyi Magda zongorázik. **7.30:** Színműelőadás a Studióból. „A költő.” (Képek Kisfaludy Károly életéből.) Színmű 3 felvonásban. Irta Boross Mihály. **9.15:** Hírek. **9.30:** Csorba Gyula cigányzenekara, Lipóczky József énekzsámaival. **10.30:** Magyar trió. Tagjai: V. Krausz Ilonka (zongora), Végh Sándor (hegedű), Vincze László (gordonka). **11.15:** Kalmár Tibor zenekara.

S z o m b a t 2

6.45: Torna. **Utána:** Gramofonlemez. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Francia elbeszélés. 2. Mi újság a rádió körül. (Felolvasás). **Közben:** Gramofonlemez. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Helyszíni közvetítés a Rádiókiállítás megnyitására. Közben kb. **12.30:** Hírek. **1.30:** Kurina Simi cigányzenekara. **2.40:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3:** Üzenetek a Rádiókiállításról. **4:** A Rádióélet meseórája. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A Szociális Missziótársulat előadása. Farkas Edit alapító főnökasszony; Missziós üzenetek. **5.30:** Gramofonlemez. Közben: **5.45:** „Kozolovári kincsesláda-régi diákélet”. Heltai Nándor előadása. **6.30:** Mit üzen a rádió. **7:** Budapesti Koncert Szalonzenekar; könnyű zene. **8:** Hírek. **8.15:** A 20 kw-os adóállomás beüzemeltetése. Elmondja Hlatky Endre dr. igazgató. **9:** A Lakihegyen épült 120 kw-os új adóállomás megnyitása. Az ünnepi beszédek után kb. **9.40:** Diszhangverseny. Közreműködik az Operaház tagjaiból alakult zenekar Dohnányi Ernő dr. vezényletével. Hubay Jenő dr., Sándor Erzsébet, Basáldes Mária, Pálinszky Zsigmond, Svéd Sándor, Várady Aranka, Odry Árpád, Kiss Ferenc, vitéz Somogyváry Gyula és a Budai Dalárda Endre Béla vezényletével. **11:** Magyar nótaest. Cigányzenekari kísérettel énekel Nagy Izabella és Cselényi József.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, november hó 26, délután 3—3.45: Gramofonlemez.

CSÜTÖRTÖK, november hó 30, délután 5—5.30: Gramofonlemez.

SZOMBAT, december hó 2, este 6.30: Gramofonlemez. **Utána:** „A hét eseményei”.